

ZÁKON č. 18/1997 Sb.

ze dne 24. ledna 1997

o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů

Změna: 83/1998 Sb.
Změna: 71/2000 Sb.
Změna: 132/2000 Sb.
Změna: 13/2002 Sb. (část)
Změna: 13/2002 Sb.
Změna: 310/2002 Sb.
Změna: 320/2002 Sb.
Změna: 279/2003 Sb.
Změna: 13/2002 Sb. (část), 186/2004 Sb.
Změna: 1/2005 Sb.
Změna: 253/2005 Sb.
Změna: 413/2005 Sb.
Změna: 342/2006 Sb.
Změna: 186/2006 Sb.
Změna: 296/2007 Sb.
Změna: 124/2008 Sb.
Změna: 189/2008 Sb.
Změna: 274/2008 Sb.
Změna: 158/2009 Sb.
Změna: 223/2009 Sb.
Změna: 227/2009 Sb.
Změna: 249/2011 Sb.
Změna: 250/2011 Sb.
Změna: 375/2011 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST I.

MÍROVÉ VYUŽÍVÁNÍ JADERNÉ ENERGIE A IONIZUJÍCÍHO ZÁŘENÍ

HLAVA PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon upravuje

- a) způsob využívání jaderné energie a ionizujícího záření a podmínky vykonávání činností souvisejících s využíváním jaderné energie a činností vedoucích k ozáření,
- b) systém ochrany osob a životního prostředí před nežádoucími účinky ionizujícího záření,
- c) povinnosti při přípravě a provádění zásahů vedoucích ke snížení přírodního ozáření a ozáření v důsledku radiačních nehod,
- d) zvláštní požadavky pro zajištění občanskoprávní odpovědnosti za škody v případě jaderných škod,
- e) podmínky zajištění bezpečného nakládání s radioaktivními odpady,
- f) výkon státní správy a dozoru při využívání jaderné energie, při činnostech vedoucích k ozáření a nad jadernými položkami.

§ 2

Základní pojmy

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) činností související s využíváním jaderné energie
  1. umístování, výstavba, uvádění do provozu, provoz, rekonstrukce a vyřazování z provozu jaderných zařízení,
  2. projektování jaderných zařízení,
  3. navrhování, výroba, opravy a ověřování systémů jaderných zařízení nebo jejich součástí, včetně materiálů k jejich výrobě,
  4. navrhování, výroba, opravy a ověřování obalových souborů pro přepravy, skladování nebo ukládání jaderných materiálů,
  5. nakládání s jadernými materiály a vybranými položkami a v případě použití v jaderné oblasti i s položkami dvojího použití,
  6. výzkum a vývoj činností uvedených v bodech 1 až 5,
  7. odborná příprava fyzických osob specializovaná z hlediska jaderné bezpečnosti k činnostem uvedeným v bodě 1,
  8. přeprava jaderných materiálů,
- b) činností vedoucí k ozáření
  1. radiační činnost, kterou je
    - aa) činnost s umělými zdroji ionizujícího záření, při nichž se může zvýšit ozáření fyzických osob, kromě činnosti v případě radiační mimořádné situace, nebo
    - bb) činnost, při které jsou přírodní radionuklidy využívány pro své radioaktivní, štěpné nebo množivé charakteristiky,
  2. činnost v souvislosti s výkonem práce, která je spojena se zvýšenou přítomností přírodních radionuklidů nebo se zvýšeným vlivem kosmického záření a vede nebo by mohla vést k významnému zvýšení ozáření fyzických osob,
- c) zdrojem ionizujícího záření látka, přístroj nebo zařízení, které může vysílat ionizující záření nebo uvolňovat radioaktivní látky,
- d) jadernou bezpečností stav a schopnost jaderného zařízení a osob obsluhujících jaderné zařízení zabránit nekontrolovatelnému rozvoji štěpné řetězové reakce nebo nedovolenému úniku radioaktivních látek nebo ionizujícího záření do životního prostředí a omezovat následky nehod,
- e) radiační ochranou systém technických a organizačních opatření k omezení ozáření fyzických osob a k ochraně životního prostředí,
- f) fyzickou ochranou systém technických a organizačních opatření zabraňujících neoprávněným činnostem s jadernými zařízeními, jadernými materiály a vybranými položkami,

- g) havarijní připraveností schopnost rozpoznat vznik radiační mimořádné situace a při jejím vzniku plnit opatření stanovená havarijními plány,
- h) jaderným zařízením
  1. stavby a provozní celky, jejichž součástí je jaderný reaktor využívající štěpnou řetězovou reakci,
  2. zařízení pro výrobu, zpracování, skladování a ukládání jaderných materiálů, kromě úpraven uranové rudy a skladů uranového koncentráту,
  3. úložiště radioaktivních odpadů, s výjimkou úložišť obsahujících výlučně přírodní radionuklidy,
  4. zařízení pro skladování radioaktivních odpadů, jejichž aktivita přesahuje hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem,
- i) vybraným zařízením součástí nebo systémy jaderných zařízení důležité z hlediska jaderné a technické bezpečnosti, zařazené do bezpečnostních tříd podle svého významu pro bezpečnost provozu jaderných zařízení, podle bezpečnostní funkce systému, jehož jsou součástí, a podle závažnosti jejich případné poruchy. Kritéria pro zařazení a rozdělení vybraných zařízení do bezpečnostních tříd stanoví prováděcí právní předpis,
- j) jadernou položkou
  1. jaderné materiály, kterými jsou
    - aa) výchozí materiály, které představuje uran zahrnující směs izotopů vyskytující se v přírodě, uran ochuzený o izotop ^{235}U nebo thorium, a každá z uvedených položek ve formě kovu, slitiny, chemické sloučeniny nebo koncentráту, jakož i materiály obsahující jednu nebo více z uvedených položek v koncentraci nebo množství převyšujících hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem,
    - bb) zvláštní štěpné materiály, které představuje ^{239}Pu , ^{233}U , uran obohacený izotopy ^{235}U nebo ^{233}U a materiály obsahující jeden nebo více z uvedených radionuklidů, kromě výchozích materiálů, v koncentraci nebo množství převyšujících hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem,
    - cc) další materiály, stanoví-li tak prováděcí právní předpis,
  2. vybrané položky, kterými jsou materiály, zařízení a technologie navrhované a vyráběné k využití v jaderné oblasti, jejichž seznam je uveden v prováděcím právním předpise,
  3. položky dvojího použití, kterými jsou materiály, zařízení a technologie, které nejsou navrhované a vyráběné k využití v jaderné oblasti, ale jsou v této oblasti využitelné, jejichž seznam je uveden v prováděcím právním předpise,
- k) radiační nehodou událost, která má za následek nepřípustné uvolnění radioaktivních látek nebo ionizujícího záření nebo nepřípustné ozáření fyzických osob,
- l) radiační havárie radiační nehoda, jejíž následky vyžadují naléhavá opatření na ochranu obyvatelstva a životního prostředí,
- m) radiační mimořádnou situací situace, která následuje po radiační havárii nebo po takové radiační nehodě nebo po takovém zjištění zvýšené úrovně radioaktivity nebo ozáření, které vyžadují naléhavá opatření na ochranu fyzických osob,
- n) havarijním plánem soubor plánovaných opatření k likvidaci radiační nehody nebo radiační havárie a k omezení jejich následků, který se zpracovává pro
  1. prostory jaderného zařízení nebo pracoviště, kde se vykonávají radiační činnosti (vnitřní havarijní plán),
  2. přepravu jaderných materiálů nebo zdrojů ionizujícího záření (havarijní řád),
  3. oblast v okolí jaderného zařízení nebo pracoviště, kde se nachází zdroj ionizujícího záření, v níž se na základě výsledků rozborů možných následků radiační havárie uplatňují požadavky z hlediska havarijního plánování, která se nazývá zóna havarijního plánování (vnější havarijní plán),

- o) vyřazováním z provozu činnosti, jejichž cílem je uvolnění jaderných zařízení nebo pracovišť, na kterých se vykonávaly radiační činnosti, k využití pro jiné účely,
- p) radioaktivní látkou jakákoliv látka, která obsahuje jeden nebo více radionuklidů a jejíž aktivita nebo hmotnostní aktivita je z hledisek radiační ochrany nezanedbatelná,
- r) radioaktivním odpadem látky, předměty nebo zařízení obsahující radionuklidy nebo jimi kontaminované, pro něž se nepředpokládá další využití,
- s) skladováním radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva předem časově omezené umístění radioaktivních odpadů nebo vyhořelého, případně ozářeného jaderného paliva do určených prostorů, objektů nebo zařízení,
- t) ukládáním radioaktivních odpadů trvalé umístění radioaktivních odpadů do prostorů, objektů nebo zařízení bez úmyslu jejich dalšího přemístění,
- u) úložištěm radioaktivních odpadů prostor, objekt nebo zařízení na povrchu nebo v podzemí sloužící k ukládání radioaktivních odpadů,
- v) limity a podmínkami bezpečného provozu jaderného zařízení soubor jednoznačně definovaných podmínek prokazujících, že provoz jaderného zařízení je bezpečný, a který je tvořen údaji o přípustných parametrech, požadavcích na provozuschopnost zařízení, nastavení ochranných systémů, požadavcích na činnost pracovníků a na organizační opatření ke splnění všech definovaných podmínek pro projektované provozní stavy,
- w) ionizujícím zářením přenos energie v podobě částic nebo elektromagnetických vln vlnové délky nižší nebo rovnající se 100 nanometrů, anebo s frekvencí vyšší nebo rovnající se 3×10^{15} hertzů, který je schopen přímo nebo i nepřímo vytvářet ionty,
- x) ozářením vystavení fyzických osob a životního prostředí ionizujícímu záření, jímž je zejména
  1. profesní ozáření fyzických osob v souvislosti s výkonem práce při radiačních činnostech,
  2. lékařské ozáření v rámci
    - aa) lékařského vyšetření nebo léčby,
    - bb) pracovnělékařských služeb a preventivních zdravotních služeb,
    - cc) dobrovolné účasti zdravých osob nebo pacientů na lékařském nebo biolékařském, diagnostickém nebo terapeutickém výzkumném programu při ověřování nezavedených metod,
    - dd) lékařsko-právních postupů¹⁾,
  3. havarijní ozáření fyzických osob v důsledku radiační nehody nebo radiační havárie, s výjimkou havarijního ozáření zasahujících osob,
  4. havarijní ozáření zasahujících fyzických osob dobrovolně se účastnících zásahu, během kterého by mohl být překročen některý z limitů ozáření stanovených pro radiační pracovníky,
  5. přetrvávající ozáření vyplývající z dlouhodobých následků po radiační mimořádné situaci nebo vyplývající z činnosti vedoucí k ozáření, jejíž výkon byl již ukončen,
  6. potenciální ozáření, které nelze s jistotou předvídat, avšak pravděpodobnost jeho vzniku lze předem odhadnout,
- y) radiačním pracovníkem každá fyzická osoba vystavená profesnímu ozáření; není přitom podstatné, zda se jedná o zaměstnance či o fyzické osoby vykonávající činnost v jiném právním vztahu,
- z) jednotlivcem z obyvatelstva každá fyzická osoba, s výjimkou radiačních pracovníků při výkonu jejich práce, fyzických osob během jejich praktické přípravy na povolání, fyzických osob vystavených ozáření za účelem jejich lékařského vyšetření nebo léčby, fyzických osob, které mimo své pracovní povinnosti doprovázejí nebo dobrovolně

---

¹⁾ Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách.

- poskytují pomoc osobám vystavovaným ozáření při lékařském vyšetření nebo léčbě, a fyzických osob účastnících se dobrovolně použití metod, které dosud nebyly v klinické praxi zavedeny,
- aa) kritickou skupinou obyvatel modelová skupina fyzických osob, která představuje ty jednotlivce z obyvatelstva, kteří jsou z daného zdroje a danou cestou ozáření nejvíce ozařováni,
  - bb) sledovaným pásmem prostory, které podléhají soustavnému dohledu pro účely radiační ochrany,
  - cc) kontrolovaným pásmem prostory s regulovaným přístupem, ve kterých jsou zavedena zvláštní pravidla pro zajištění radiační ochrany nebo k zabránění rozšíření radioaktivní kontaminace,
  - dd) optimalizací radiační ochrany postupy k dosažení a udržení takové úrovně radiační ochrany, aby riziko ohrožení života, zdraví osob a životního prostředí bylo tak nízké, jak lze rozumně dosáhnout při uvážení hospodářských a společenských hledisek,
  - ee) optimalizační mezí horní mez očekávaných dávek, kterými daný zdroj může působit na fyzické osoby a která se stanovuje pro účely přípravy optimalizace radiační ochrany,
  - ff) směrnou hodnotou ukazatel nebo kritérium pro posouzení úrovně radiační ochrany, které se použije v případě, kdy nejsou dostupné podrobné údaje o vykonávané činnosti vedoucí k ozáření nebo o prováděném zásahu, které by umožňovaly zhodnotit optimalizaci radiační ochrany pro jednotlivý případ,
  - gg) referenční úrovní ukazatel nebo kritérium, při jehož překročení nebo nesplnění se provádí opatření v radiační ochraně; prováděcí právní předpis stanoví podrobnosti k určování referenčních úrovní a opatření v důsledku jejich překročení,
  - hh) diagnostickou referenční úrovní směrná hodnota pro ozáření v lékařské radiodiagnostice,
  - ii) uvolňovací úrovní hodnota hmotnostní aktivity nebo celková aktivita, při jejichž nepřekročení mohou být radioaktivní odpady, radioaktivní látky a předměty nebo zařízení obsahující radionuklidy nebo jimi kontaminované uváděny do životního prostředí bez povolení Státního úřadu pro jadernou bezpečnost,
  - jj) zprošťovací úrovní hodnota hmotnostní aktivity nebo celkové aktivity, při jejichž nepřekročení se kontaminace radionuklidy zpravidla považuje za zanedbatelnou,
  - kk) mezní hodnotou ukazatel nebo kritérium pro regulaci nepřijatelného ozáření z přírodních radionuklidů,
  - ll) zásahem činnosti směřující k odvrácení nebo snížení ozáření ze zdrojů ionizujícího záření, které nejsou předmětem radiačních činností vedoucích k ozáření nebo u kterých selhala kontrola, a to působením na zdroje, cesty nebo ozařované osoby,
  - mm) zdravotní újmou pravděpodobnost poškození zdraví způsobená somatickými účinky ionizujícího záření, včetně rakoviny, a vážnými genetickými poruchami, která se mohou projevit u fyzických osob po ozáření ionizujícím zářením, která se stanoví odhadem rizika snížení délky a kvality života,
  - nn) technickou bezpečností schopnost vybraného zařízení při činnostech souvisejících s využíváním jaderné energie neohrožovat za stanovených podmínek jeho provozu lidské zdraví a majetek po celou dobu jeho životnosti a zajistit trvalou shodu s technickými požadavky, které jsou obsaženy v prováděcím právním předpisu nebo jiné závazné technické specifikaci pro vybrané zařízení.

§ 2a

Citlivé činnosti

Za citlivé činnosti se podle zvláštního právního předpisu^{1c)} považují

- a) v oblasti organizace a řízení na jaderném zařízení
  1. organizace a řízení provozu jaderného zařízení,
  2. organizace nebo řízení činností podle vnitřního havarijního plánu nebo havarijního řádu,
  3. organizace nebo řízení činnosti úložišť radioaktivních odpadů,
  4. směnové řízení jaderné elektrárny včetně jednotlivých energetických bloků,
  5. směnové řízení výzkumného jaderného reaktoru,
- b) v oblasti nakládání s jadernými materiály zařazenými do I. nebo II. kategorie z hlediska fyzické ochrany
  1. evidence a kontrola jaderných materiálů,
  2. řízení nebo kontrola manipulace s jadernými materiály,
  3. řízení nebo kontrola skladování jaderných materiálů,
  4. organizování přeprav jaderných materiálů,
  5. organizování přeprav zdrojů ionizujícího záření vyžadujících povolení Úřadu,
- c) v oblasti zajišťování fyzické ochrany jaderných materiálů nebo jaderných zařízení
  1. řízení nebo kontrola fyzické ochrany jaderných materiálů nebo jaderných zařízení,
  2. řízení nebo kontrola obsluhy a zajištění provozu řídicího centra a obsluha řídicího centra technického systému fyzické ochrany,
  3. řízení nebo kontrola údržby a opravy technického systému fyzické ochrany a jeho komponent.

§ 3

Působnost Státního úřadu pro jadernou bezpečnost

(1) Státní správu a dozor při využívání jaderné energie a ionizujícího záření a v oblasti radiační ochrany vykonává Státní úřad pro jadernou bezpečnost^{1a)} (dále jen "Úřad").

(2) Úřad

- a) vykonává státní dozor nad jadernou bezpečností, jadernými položkami, fyzickou ochranou, radiační ochranou, havarijní připraveností a technickou bezpečností vybraných zařízení a kontroluje dodržování povinností podle tohoto zákona,
- b) vykonává kontrolu nešíření jaderných zbraní a státní dozor nad jadernými položkami a fyzickou ochranou jaderných materiálů a jaderných zařízení,
- c) vydává povolení k výkonu činností podle tohoto zákona a typově schvaluje obalové soubory pro přepravu a skladování jaderných materiálů a radioaktivních látek stanovených prováděcím právním předpisem, zdroje ionizujícího záření a další výrobky,
- d) vydává oprávnění k činnostem vybraných pracovníků,
- e) schvaluje dokumentaci, programy, seznamy, limity, podmínky, způsob zajištění fyzické ochrany, havarijní řády, a po projednání vazeb na vnější havarijní plán s příslušným krajským úřadem a dotčenými obecními úřady obcí s rozšířenou působností, vnitřní havarijní plány a jejich změny,

^{1c)} Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti.

^{1a)} Čl. I odst. 4 zákona č. 21/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů, a kterým se provádějí další opatření v soustavě ústředních orgánů státní správy České republiky.

- f) stanovuje podmínky, požadavky, limity, mezní hodnoty, nejvyšší přípustné úrovně radioaktivní kontaminace potravin, směrné hodnoty, optimalizační meze, referenční úrovně, diagnostické referenční úrovně, zprošťovací úrovně a uvolňovací úrovně,
- g) stanovuje zónu havarijního plánování, případně její další členění a schvaluje vymezení kontrolovaného pásma,
- h) v souladu s prováděcím právním předpisem stanovuje požadavky na zajišťování havarijní připravenosti držitelů povolení a kontroluje jejich dodržování,
- i) sleduje a posuzuje stav ozáření a usměrňuje ozáření osob,
- j) vydává, eviduje a ověřuje osobní radiační průkazy; podrobnosti stanoví prováděcí právní předpis,
- k) poskytuje obcím a krajům údaje o hospodaření s radioaktivními odpady na jimi spravovaném území,
- l) řídí činnost celostátní radiační monitorovací sítě, jejíž funkci a organizaci stanoví prováděcí právní předpis, a zajišťuje funkci jejího ústředí, zajišťuje činnost krizového koordinačního centra a zabezpečuje mezinárodní výměnu dat o radiační situaci,
- m) ustavuje státní a odborné zkušební komise pro ověřování zvláštní odborné způsobilosti vybraných pracovníků nebo jiných fyzických osob a vydává statut těchto komisí a stanovuje činnosti mající bezprostřední vliv na jadernou bezpečnost a činnosti zvláště důležité z hlediska radiační ochrany,
- n) vede státní systém evidence a kontroly jaderných materiálů a údajů a informací v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, a stanovuje prováděcím právním předpisem požadavky na vedení jejich evidence a způsob její kontroly,
- o) vede státní systém evidence držitelů povolení, ohlašovatelů, dovážených a vyvážených vybraných položek, zdrojů ionizujícího záření a evidenci ozáření osob,
- p) zajišťuje pomocí celostátní radiační monitorovací sítě a na základě hodnocení radiační situace podklady pro rozhodování o opatřeních vedoucích ke snížení nebo odvrácení ozáření v případě radiační havárie,
- r) schvaluje zařazení jaderného zařízení nebo jeho částí a jaderných materiálů do příslušné kategorie z hlediska fyzické ochrany,
- s) vykonává funkci úřadu pro mezinárodní ověřování všeobecného zákazu jaderných zkoušek a jeho verifikaci,
- t) zajišťuje mezinárodní spolupráci v oboru své působnosti, zejména je nositelem odborné spolupráce s Mezinárodní agenturou pro atomovou energii, a v oboru své působnosti poskytuje informace Evropské komisi, případně dalším orgánům Evropské unie a zajišťuje plnění dalších povinností vyplývajících z předpisů Evropské unie⁴¹⁾ týkajících se zejména vnitrostátního a mezinárodního hodnocení státního dozoru nad jadernou bezpečností jaderných zařízení,
- u) rozhoduje o zajištění nakládání s jadernými položkami, zdroji ionizujícího záření nebo s radioaktivními odpady, s nimiž je nakládáno v rozporu s právními předpisy, nebo kde není odstraňován vzniklý stav,
- v) je povinen poskytovat informace podle zvláštních právních předpisů^{1b)} a jednou za rok vypracovat zprávu o své činnosti a předložit ji vládě a veřejnosti,
- w) stanovuje technické požadavky k zajištění technické bezpečnosti vybraných zařízení,
- x) po dohodě se správním úřadem kontroluje činnost osob autorizovaných podle zvláštního právního předpisu^{2a)},

---

⁴¹⁾ Směrnice Rady 2009/71/Euratom ze dne 25. června 2009, kterou se stanoví rámec Společenství pro jadernou bezpečnost jaderných zařízení.

^{1b)} Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění zákona č. 132/2000 Sb. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

- y) uplatňuje stanovisko k politice územního rozvoje a územně plánovací dokumentaci z hlediska bezpečnosti a radiační ochrany při činnostech souvisejících s využíváním jaderné energie a činnostech vedoucích k ozáření.

§ 3a

Poplatky na odbornou činnost Úřadu

Poplatky na odbornou činnost Úřadu jsou

- a) poplatek za žádost o vydání povolení (dále jen „poplatek za žádost“),
- b) udržovací poplatek.

§ 3b

Subjekty poplatků na odbornou činnost Úřadu

- (1) Poplatníkem poplatku za žádost je žadatel o vydání povolení.
- (2) Poplatníkem udržovacího poplatku je držitel povolení.

§ 3c

Předmět poplatků na odbornou činnost Úřadu

- (1) Předmětem poplatku za žádost je činnost Úřadu související s vydáním
  - a) povolení k umístění jaderného zařízení,
  - b) povolení k výstavbě
    - 1. jaderného zařízení, nebo
    - 2. pracoviště IV. kategorie s otevřenými radionuklidovými zářiči,
  - c) prvního povolení k provozu
    - 1. jaderného zařízení,
    - 2. pracoviště III. kategorie pro těžbu a zpracování uranové rudy, nebo
    - 3. pracoviště IV. kategorie s otevřenými radionuklidovými zářiči, nebo
  - d) povolení k jednotlivým etapám vyřazování z provozu
    - 1. jaderného zařízení,
    - 2. pracoviště III. kategorie pro těžbu a zpracování uranové rudy, nebo
    - 3. pracoviště IV. kategorie s otevřenými radionuklidovými zářiči.
- (2) Předmětem udržovacího poplatku je činnost Úřadu související s výkonem státního dozoru nad činností držitelů povolení k
  - a) provozu
    - 1. jaderného zařízení,
    - 2. pracoviště III. kategorie pro těžbu a zpracování uranové rudy, nebo
    - 3. pracoviště IV. kategorie s otevřenými radionuklidovými zářiči, nebo
  - b) jednotlivým etapám vyřazování z provozu
    - 1. jaderného zařízení,
    - 2. pracoviště III. kategorie pro těžbu a zpracování uranové rudy, nebo
    - 3. pracoviště IV. kategorie s otevřenými radionuklidovými zářiči.

---

^{2a)} Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

§ 3d

Osvobození od poplatků na odbornou činnost Úřadu

- (1) Od poplatků na odbornou činnost Úřadu se osvobozují
- a) veřejné vysoké školy a zdravotnická zařízení, která činnosti podle tohoto zákona vykonávají za úhradu z veřejného zdravotního pojištění,
  - b) osoby, které činnosti podle tohoto zákona vykonávají pouze za úhradu z veřejných prostředků na vědu a výzkum včetně prostředků z fondů Evropské unie.
- (2) Skutečnosti rozhodné pro osvobození od poplatků na odbornou činnost Úřadu dokládá poplatník při podání žádosti o vydání povolení nebo na výzvu Úřadu.
- (3) Dojde-li ke změně skutečností rozhodných pro osvobození od poplatků na odbornou činnost Úřadu, oznámí poplatník tuto skutečnost Úřadu do 15 dnů ode dne, kdy k této změně došlo.

§ 3e

Sazba poplatků na odbornou činnost Úřadu

- (1) Sazba poplatku za žádost činí v případě žádosti o vydání povolení podle
- a) § 3c odst. 1 písm. a) nejvýše 30 000 000 Kč,
  - b) § 3c odst. 1 písm. b) nejvýše 150 000 000 Kč,
  - c) § 3c odst. 1 písm. c) nejvýše 60 000 000 Kč,
  - d) § 3c odst. 1 písm. d) nejvýše 60 000 000 Kč.
- (2) Sazba udržovacího poplatku činí za každý kalendářní měsíc, ve kterém trvala poplatková povinnost, nejvýše 4 000 000 Kč.
- (3) Vláda stanoví nařízením sazby poplatků na odbornou činnost Úřadu pro jednotlivé činnosti Úřadu podle § 3c.

§ 3f

Poplatková povinnost k udržovacímu poplatku

- (1) Poplatková povinnost k udržovacímu poplatku vzniká prvním dnem kalendářního měsíce, ve kterém nabylo rozhodnutí o vydání povolení právní moci.
- (2) Poplatková povinnost k udržovacímu poplatku zaniká posledním dnem kalendářního měsíce, ve kterém povolení zaniklo.

§ 3g

Správa a rozpočtové určení poplatků na odbornou činnost Úřadu

- (1) Poplatek za žádost je splatný do 30 dnů ode dne podání žádosti o vydání povolení.
- (2) Udržovací poplatek je splatný do 30 dnů ode dne skončení poplatkového období, kterým je kalendářní rok.
- (3) Správu poplatků na odbornou činnost Úřadu vykonává Úřad.

(4) Poplatky na odbornou činnost Úřadu jsou příjmem státního rozpočtu.

HLAVA DRUHÁ
OBECNÉ PODMÍNKY PRO VYKONÁVÁNÍ ČINNOSTÍ SOUVISEJÍCÍCH S
VYUŽÍVÁNÍM JADERNÉ ENERGIE, ČINNOSTÍ VEDOUCÍCH K OZÁŘENÍ A
ZÁSAHŮ KE SNÍŽENÍ OZÁŘENÍ

§ 4

(1) Jaderná energie a jaderné položky smějí být využívány v souladu s mezinárodními závazky České republiky²⁾ pouze pro mírové účely.

(2) Každý, kdo využívá jadernou energii nebo provádí činnosti vedoucí k ozáření nebo zásahy k omezení přírodního ozáření nebo ozáření v důsledku radiačních nehod, musí dbát na to, aby toto jeho jednání bylo odůvodněno přínosem, který vyváží rizika, která při těchto činnostech vznikají nebo mohou vzniknout.

(3) Každý, kdo provádí činnosti související s využíváním jaderné energie nebo radiační činnosti, je povinen postupovat tak, aby byla přednostně zajišťována jaderná bezpečnost a radiační ochrana.

(4) Každý, kdo využívá jadernou energii nebo provádí činnosti vedoucí k ozáření, připravuje nebo provádí zásahy k omezení havarijního, přetrvávajícího nebo přírodního ozáření, je povinen dodržovat takovou úroveň jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti, aby riziko ohrožení života, zdraví osob a životního prostředí bylo tak nízké, jak lze rozumně dosáhnout při uvážení hospodářských a společenských hledisek. Prováděcí předpis stanoví technické a organizační požadavky a směrné hodnoty ozáření, které se považují za dostatečné k prokázání rozumně dosažitelné úrovně, nebo postup, jak jinak tuto úroveň prokázat.

(5) Zásah k odvrácení nebo snížení ozáření musí být proveden, pokud ozáření

- a) dosahuje nebo bez provedení zásahu by dosáhlo úrovně, při níž dochází k bezprostřednímu poškození zdraví, nebo
- b) přesahuje nebo bez provedení zásahu by přesáhlo směrné hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem a jestliže zásahem očekávané snížení škody nebo zdravotní újmy je dostatečné k odůvodnění škod a nákladů spojených se zásahem. Prováděcí právní předpis stanoví směrné hodnoty a podrobnosti o pravidlech pro přípravu a provádění zásahů.

(6) Každý, kdo provádí činnosti vedoucí k ozáření, je povinen omezovat ozáření fyzických osob tak, aby celkové ozáření způsobené možnou kombinací ozáření z činností vedoucích k ozáření nepřesáhlo v součtu limity ozáření. Limity ozáření stanoví Úřad prováděcím právním předpisem. Úřad je oprávněn stanovit optimalizační meze jako horní mez pro optimalizaci radiační ochrany a v povolení stanovit nižší limity specifické pro danou činnost (dále jen "autorizované limity").

(7) Limitům ozáření nepodléhá

---

²⁾ Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 61/1974 Sb., o Smlouvě o nešíření jaderných zbraní.
Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 62/1974 Sb., o Smlouvě o zákazu umístování jaderných zbraní a jiných zbraní hromadného ničení na dně moří a oceánů a v jeho podzemí.

- a) lékařské ozáření; prováděcí právní předpis stanoví pro lékařské ozáření diagnostické referenční úroveň,
- b) ozáření z přírodních zdrojů, kromě ozáření z těch přírodních zdrojů, které jsou záměrně využívány, a kromě prováděcím právním předpisem stanovených případů, kdy je toto ozáření významně zvýšené,
- c) havarijní ozáření zasahujících fyzických osob; toto ozáření nesmí překročit desetinásobek limitů stanovených pro ozáření radiačních pracovníků, pokud nejde o případ záchrany lidských životů či zabránění rozvoje radiační mimořádné situace s možnými rozsáhlými společenskými a hospodářskými důsledky. Zasahující fyzické osoby musí být o nebezpečí spojeném se zásahem prokazatelně informovány a musí se zásahu účastnit dobrovolně,
- d) havarijní ozáření.

(8) Každý, kdo provádí nebo zajišťuje činnosti související s využíváním jaderné energie nebo radiační činnosti, kromě činností podle § 2 písm. a) bodu 5 a 6, musí mít zaveden systém jakosti způsobem a v rozsahu stanoveném prováděcím předpisem, s cílem dosažení stanovené jakosti příslušné položky, včetně hmotných nebo nehmotných výrobků, procesů nebo organizačního zajištění, s ohledem na její význam z hlediska jaderné bezpečnosti a radiační ochrany. Prováděcí předpis stanoví základní požadavky na zabezpečování jakosti vybraných zařízení s ohledem na jejich zařazení do bezpečnostních tříd.

(9) Pro účely fyzické ochrany musí být jaderná zařízení nebo jejich části zařazeny do I., II. nebo III. kategorie. Z hlediska zajištění fyzické ochrany musí být v jaderném zařízení vymezen střežený, chráněný a vnitřní prostor. Zařazení a vymezení se provádí z hlediska závažnosti možných důsledků na jadernou bezpečnost v případě neoprávněných činností. Podrobnosti k zařazení a vymezení a ke způsobu a rozsahu zajištění fyzické ochrany stanoví prováděcí předpis.

(10) Pro účely fyzické ochrany musí být jaderné materiály zařazeny do I., II. nebo III. kategorie. Zařazení jaderného materiálu se provádí podle jeho druhu, hmotnosti, obohacení a z hlediska závažnosti důsledků v případě jeho zneužití. Podrobnosti k zařazení jaderných materiálů do příslušné kategorie a ke způsobu a rozsahu zajištění jejich fyzické ochrany stanoví prováděcí předpis.

(11) Na pracovištích, kde se vykonávají radiační činnosti, se vymezují sledovaná a kontrolovaná pásma. Práce v těchto pásmech podléhají z hlediska radiační ochrany soustavnému dohledu, evidenci a regulaci. Prováděcí právní předpis stanoví označování sledovaných a kontrolovaných pásem a podrobnosti pro jejich vymezování, ke způsobu a rozsahu zajištění radiační ochrany při práci v nich, pro regulaci vstupu do nich a pro oznamování sledovaných pásem a schvalování kontrolovaných pásem.

(12) Podle míry ohrožení zdraví a životního prostředí ionizujícím zářením se zdroje ionizujícího záření klasifikují jako nevýznamné, drobné, jednoduché, významné a velmi významné a pracoviště, kde se vykonávají radiační činnosti, se zařazují do I., II., III. nebo IV. kategorie a radiační pracovníci se zařazují do kategorie A (dále jen "pracovníci kategorie A") nebo B (dále jen "pracovníci kategorie B"). Prováděcí právní předpis stanoví podrobnosti k rozdělení zdrojů ionizujícího záření, včetně zprošťovacích úrovní, zařazení radiačních pracovníků a zařazení pracoviště do kategorie.

(13) Každý pracovník kategorie A, který je vybaven osobním radiačním průkazem, je povinen tento průkaz chránit před ztrátou, odcizením, zničením nebo zneužitím a na požádání jej předkládat Úřadu či příslušnému držiteli povolení.

(14) Každý, kdo nalezne zdroj ionizujícího záření nebo jaderný materiál nebo má podezření, že jde o zdroj ionizujícího záření nebo jaderný materiál, je povinen neprodleně oznámit jeho nález Policii České republiky nebo Úřadu.

(15) Každý, kdo zjistí ztrátu, odcizení nebo poškození zdroje ionizujícího záření nebo jaderného materiálu nebo jejich obalu, je povinen neprodleně oznámit tuto událost Policii České republiky a Úřadu.

(16) Každý, kdo nakládá s vybranými položkami, vyrábí obalové soubory pro ozářené nebo vyhořelé jaderné palivo nebo provádí výstavbu horkých komor nebo provádí výzkumné a vývojové činnosti vztahující se k jadernému palivovému cyklu, je povinen oznámit zahájení a rozsah těchto činností Úřadu. Rozsah a způsob oznamování upraví prováděcí právní předpis.

(17) Každý, kdo těží nebo zpracovává na území České republiky uranové nebo thoriové rudy, je povinen vést a předávat Úřadu evidenční údaje. Prováděcí právní předpis upraví podrobnosti vedení a předávání evidenčních údajů a vzory formulářů.

§ 4a

Zajišťování technické bezpečnosti vybraných zařízení

(1) Každý, kdo vyrábí vybraná zařízení, která jsou speciálně navrhovaná pro jaderné zařízení, je povinen zajistit posouzení shody těchto zařízení způsobem a v rozsahu stanoveným prováděcím právním předpisem; prováděcí právní předpis stanoví způsob určení těchto zařízení a technické požadavky na ně.

(2) Povinnosti uvedené v odstavci 1 se vztahují i na dovozce vybraných zařízení, která jsou speciálně navrhována pro jaderná zařízení, s výjimkou případů, kdy vybrané zařízení odpovídá ve státě, v němž bylo vyrobeno,

- a) technickým předpisům pro jaderná zařízení, které jsou pro výrobu tohoto zařízení závazné,
- b) technickým normám nebo pravidlům správné praxe určeným pro jaderná zařízení, které jsou vydány národním normalizačním orgánem nebo subjektem jemu naroveň postaveným,
- c) mezinárodním technickým normám pro jaderná zařízení oprávněně používaným v tomto státě, nebo
- d) výrobním postupům používaným v souladu s jejich právními předpisy pro jaderná zařízení, pro které existuje dostatečně podrobná technická dokumentace zajišťující, že toto zařízení může být pro daný účel použití posouzeno v případě potřeby i na základě doplňujících zkoušek zařízení,

pokud tyto technické předpisy, technické normy, pravidla správné praxe nebo postupy zaručují míru ochrany oprávněného zájmu odpovídající míře této ochrany v České republice.

§ 4b

Posuzování shody

(1) Vybraná zařízení, která jsou speciálně navrhovaná pro jaderné zařízení, lze použít v jaderné energetice až po jejich posouzení právníkem osobou, která je k tomu pověřena postupem podle zvláštního právního předpisu^{2b)} (dále jen "autorizovaná osoba"). Autorizovaná osoba provádí posouzení shody těchto zařízení s technickými požadavky postupy stanovenými v prováděcím právním předpisu.

(2) Náklady spojené s činností autorizované osoby při posuzování shody nese ten, kdo o tuto činnost požádal.

(3) Pokud nejsou činnosti při posuzování shody vybraných zařízení s technickými požadavky zabezpečeny autorizovanou osobou, zabezpečuje plnění jejích úkolů Úřad.

§ 5

(1) Mezinárodní převody jaderných položek do států nevlastnících jaderné zbraně a do států, které jaderné zbraně vlastní, ale nejsou smluvními stranami Smlouvy o nešíření jaderných zbraní, jež by byly v rozporu se závazky České republiky plynoucími z mezinárodních smluv²⁾, jsou zakázány.

(2) Provádění zkušebního výbuchu jaderné zbraně nebo jiného jaderného výbuchu, podporování nebo účast na provádění jakéhokoli zkušebního výbuchu jaderné zbraně nebo jiného jaderného výbuchu je zakázáno.

(3) Dovoz radioaktivních odpadů na území České republiky je zakázán, kromě zpětného dovozu zdrojů ionizujícího záření vyrobených v České republice nebo radioaktivních odpadů vzniklých z materiálů vyvezených z České republiky za účelem jejich zpracování nebo přepracování, který byl povolen Úřadem.

(4) Je zakázáno, aby na území České republiky radioaktivní odpady ukládaly jiné osoby než osoby oprávněné podle § 26 a § 48 odst. 1.

(5) Je zakázáno přidávání radioaktivních látek do potravin, hraček, šperků a kosmetických přípravků, jakož i dovoz či vývoz takto upravených výrobků.

(6) Je zakázáno přepravovat radioaktivní odpad do

- a) místa určení nacházejícího se jižně od 60. stupně jižní šířky,
- b) státu, který je signatářem 4. Konvence Afrických, Tichomořských a Karibských zemí a Evropských společenství a který není členským státem Evropské unie, pokud nejde o zpětný dovoz zdrojů ionizujícího záření vyrobených v tomto státě nebo radioaktivní odpad vzniklý z materiálů vyvezených z tohoto státu za účelem jejich zpracování nebo přepracování v České republice,
- c) státu, který nemá dle stanoviska kompetentního orgánu státu původu radioaktivních odpadů zvláštním právním předpisem upraveno bezpečné nakládání s radioaktivními odpady nebo podle dostupných informací nemá technicky nebo administrativně zajištěno bezpečné nakládání s radioaktivními odpady.

---

^{2b)} § 11 zákona č. 22/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 6

Ozáření z přírodních zdrojů

(1) Pokud jsou přírodní radionuklidy záměrně využívány pro jejich radioaktivní, štěpné nebo množivé vlastnosti, vztahují se na nakládání s nimi ustanovení tohoto zákona ve stejném rozsahu jako na umělé zdroje ionizujícího záření. Těžba, úprava a zpracování radioaktivních nerostů³⁾ se považuje za radiační činnost.

(2) Prováděcí právní předpis stanoví pracoviště, kde může dojít k významnému zvýšení ozáření z přírodních zdrojů ionizujícího záření fyzických osob při výkonu jejich práce nebo jednotlivců z obyvatelstva v okolí stanoveného pracoviště.

(3) Na pracovištích stanovených prováděcím právním předpisem podle odstavce 2 právnická nebo fyzická osoba vlastníci nemovitost, ve které je stanovené pracoviště, nebo vlastníci pracoviště je povinna

- a) informovat dotčené osoby vykonávající práce o možném zvýšeném ozáření z přírodních zdrojů ionizujícího záření a o zdravotní újmě s tím související a o překročení směrných hodnot a o provedených zásazích,
- b) zajistit měření, která dovolí pro fyzické osoby stanovené prováděcím právním předpisem určit roční efektivní dávku a v rozsahu a formou stanovenou prováděcím právním předpisem údaje o provedených měřeních evidovat a pravidelně předávat Úřadu,
- c) dovolit uvolňování přírodních radionuklidů do životního prostředí jen v míře nepřevyšující uvolňovací úroveň stanovené prováděcím právním předpisem nebo v rozsahu a za podmínek povolení Úřadu podle § 9 odst. 1 písm. h),
- d) provést zásahy ke snížení ozáření v těch případech, kdy jsou překročeny směrné hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem a jestliže zásahem očekávané snížení zdravotní újmy je dostatečné k odůvodnění škod a nákladů spojených se zásahem,
- e) v případě, že ozáření z přírodních zdrojů ionizujícího záření může u osob vykonávajících práce překročit tři desetiny některého z limitů ozáření pro radiační pracovníky, musí tuto skutečnost oznámit Úřadu a na dotčené osoby vykonávající práce se uplatňuje stejný rozsah požadavků jako na pracovníky kategorie A, včetně preventivní zdravotní péče a osobního monitorování.

(4) Ten, kdo navrhuje umístění stavby s obytnými nebo pobytovými místnostmi^{3a)} nebo žádá o stavební povolení takové stavby, je povinen zajistit stanovení radonového indexu pozemku a výsledky předložit stavebnímu úřadu. Pokud se taková stavba umísťuje na pozemku s vyšším než nízkým radonovým indexem, musí být stavba preventivně chráněna proti pronikání radonu z geologického podloží. Podmínky pro provedení preventivních opatření stanoví stavební úřad v rozhodnutí o umístění stavby nebo ve stavebním povolení. Stanovení radonového indexu pozemku se nemusí provádět v tom případě, bude-li stavba umístěna v terénu tak, že všechny její obvodové konstrukce budou od podloží odděleny vzduchovou vrstvou, kterou může volně proudit vzduch. Prováděcí právní předpis stanoví postup pro stanovení radonového indexu pozemku.

(5) Ve stavbách s obytnými nebo pobytovými místnostmi, u kterých úroveň ozáření z přírodních radionuklidů ve vnitřním ovzduší je vyšší než prováděcím právním předpisem stanovené směrné hodnoty a toto ozáření lze snížit takovým zásahem, s nímž spojené

---

³⁾ Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

^{3a)} Vyhláška č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu.

očekávané snížení zdravotní újmy je dostatečné k odůvodnění škod a nákladů spojených se zásahem, je vlastník budovy povinen usilovat o jeho snížení na úroveň, jakou lze rozumně dosáhnout při uvážení hospodářských a společenských hledisek. Přesahuje-li úroveň ozáření prováděcím právním předpisem stanovené mezní hodnoty, stavební úřad nařídí provedení nezbytných úprav na stavbě z důvodů závažného ohrožení zdraví, je-li to ve veřejném zájmu. O překročení směrných nebo mezních hodnot a o provedených zásazích musí vlastník budovy informovat nájemce.

(6) Výrobci a dovozci stavebních materiálů, výrobci a dovozci balené vody a dodavatelé vody určené k veřejnému zásobování pitnou vodou jsou povinni zajistit systematické měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů a v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem vést o výsledcích evidenci a oznamovat tyto údaje Úřadu. Výsledky měření jsou povinni výrobci, dovozci a dodavatelé na vyžádání poskytnout veřejnosti. Stavební materiály ani balená voda, kromě vody, která je přírodním léčivým zdrojem^{3b)}, se nesmí uvádět do oběhu a pitná voda dodávat k veřejnému zásobování, pokud

1. obsah přírodních radionuklidů překročí mezní hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem, nebo
2. obsah přírodních radionuklidů překročí směrné hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem, s výjimkou případů, kdy náklady spojené se zásahem ke snížení obsahu radionuklidů by byly prokazatelně vyšší než rizika zdravotní újmy.

§ 6a

Přetrvávající ozáření

Vlastník nemovitosti, na které byl zjištěn zdroj přetrvávajícího ozáření, je odpovědný za přípravu a provedení zásahu. Přesahuje-li zjištěné přetrvávající ozáření stanovené směrné hodnoty, je vlastník nemovitosti povinen neprodleně oznámit zjištěnou situaci Úřadu a osobám, které tuto nemovitost užívají, ohraničit dotčený prostor a zajistit přiměřenou regulaci vstupu na pozemky a do budov a jejich užívání.

§ 7

Lékařské ozáření

(1) Lékařské ozáření se smí uskutečnit pouze tehdy, je-li odůvodněno přínosem vyvažujícím rizika, která ozáření vznikají nebo mohou vzniknout.

(2) Podmínky lékařského ozáření a pravidla pro ozáření fyzických osob dobrovolně pomáhajících osobám podstupujícím lékařské ozáření, včetně prokazatelného poučení a písemného souhlasu těchto fyzických osob, stanoví prováděcí právní předpis.

§ 8

Uvádění radionuklidů do životního prostředí

(1) Pokud nejsou překročeny uvolňovací úrovně stanovené prováděcím právním předpisem nebo rozhodnutím Úřadu, lze radioaktivní odpady, radioaktivní látky a předměty nebo zařízení obsahující radionuklidy nebo jimi kontaminované uvádět do životního prostředí

---

^{3b)} Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčebných lázních a lázeňských místech a o změně některých souvisejících zákonů (lázeňský zákon).

bez předchozího povolení Úřadu; z hledisek radiační ochrany se dále nesledují a nakládá se s nimi, jako by radioaktivní nebyly. V případě, kdy obsah radionuklidů nebo znečištění radionuklidy přesahuje uvolňovací úroveň, je možné radioaktivní odpady a jiné látky, předměty nebo zařízení obsahující radionuklidy nebo jimi kontaminované uvést do životního prostředí pouze na základě povolení Úřadu podle § 9 odst. 1 písm. h).

(2) Pokud povolení k uvádění látek do životního prostředí vydává ministerstvo nebo jiný správní úřad podle zvláštních předpisů⁵⁾ a jedním z hledisek pro vydání povolení je obsah radionuklidů, je závazným podkladem k vydání povolení souhlas Úřadu.

HLAVA TŘETÍ PODMÍNKY PRO VYUŽÍVÁNÍ JADERNÉ ENERGIE A IONIZUJÍCÍHO ZÁŘENÍ

§ 9

Povolení k jednotlivým činnostem

(1) Povolení Úřadu je třeba k

- a) umístění jaderného zařízení nebo úložiště radioaktivních odpadů,
- b) výstavbě jaderného zařízení nebo pracoviště IV. kategorie,
- c) jednotlivým etapám uvádění jaderného zařízení do provozu stanoveným prováděcím právním předpisem,
- d) provozu jaderného zařízení nebo pracoviště III. nebo IV. kategorie,
- e) opětovnému uvedení jaderného reaktoru do kritického stavu po výměně jaderného paliva,
- f) provedení rekonstrukce nebo jiných změn ovlivňujících jadernou bezpečnost, radiační ochranu, fyzickou ochranu a havarijní připravenost jaderného zařízení nebo pracoviště III. nebo IV. kategorie,
- g) jednotlivým etapám vyřazování z provozu jaderného zařízení nebo pracoviště III. nebo IV. kategorie v rozsahu a způsoby stanovenými prováděcím právním předpisem,
- h) uvádění radionuklidů do životního prostředí v rozsahu a způsoby stanovenými prováděcím právním předpisem,
- i) nakládání se zdroji ionizujícího záření v rozsahu a způsoby stanovenými prováděcím právním předpisem,
- j) nakládání s radioaktivními odpady v rozsahu a způsoby stanovenými prováděcím právním předpisem,
- k) dovozu nebo vývozu jaderných položek nebo k průvozu jaderných materiálů a vybraných položek,
- l) nakládání s jadernými materiály,
- m) přepravě jaderných materiálů a radioaktivních látek stanovených prováděcím právním předpisem; toto povolení se nevztahuje na osobu, která dopravu provádí, případně dopravce, pokud není současně přepravcem, případně odesílatelem nebo příjemcem,
- n) odborné přípravě vybraných pracovníků (§ 18 odst. 5),
- o) zpětnému dovozu radioaktivních odpadů vzniklých při zpracování materiálů vyvezených z České republiky,
- p) mezinárodní přepravě radioaktivních odpadů v rozsahu a způsoby stanovenými prováděcím právním předpisem,
- r) provádění osobní dozimetrie a dalších služeb významných z hlediska radiační ochrany v rozsahu a způsoby stanovenými prováděcím právním předpisem,

---

⁵⁾ Např. zákon č. 138/1973 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 309/1991 Sb., o ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami (zákon o ovzduší), ve znění pozdějších předpisů.

s) přidávání radioaktivních látek do spotřebních výrobků při jejich výrobě nebo přípravě nebo k dovozu či vývozu takových výrobků.

(2) Povolení Úřadu vydaná podle odstavce 1 nenahrazují povolení nebo oprávnění k činnostem vydávaná jinými správními úřady podle zvláštních předpisů⁶⁾.

(3) Činnosti uvedené v odstavci 1, s výjimkou činnosti podle odstavce 1 písm. i), n) a r), nejsou službami podle zákona o volném pohybu služeb. Povolení podle odstavce 1 je třeba i k činnostem prováděným osobami, které mají sídlo nebo trvalé bydliště na území jiného členského státu Evropské unie a jsou držiteli oprávnění k výkonu těchto činností v tomto státě.

§ 10

(1) Povolení bude vydáno za podmínky, že

- a) fyzická osoba, které má být povolení vydáno, a její odpovědný zástupce, byli-li ustanoveni, jsou způsobilí k právním úkonům, bezúhonní a odborně způsobilí; žadatel nemusí splňovat podmínku odborné způsobilosti, jestliže ji splňuje jeho odpovědný zástupce,
- b) osoby, které jsou statutárním orgánem nebo členy statutárního orgánu právnické osoby, které má být povolení vydáno, jsou způsobilé k právním úkonům, bezúhonné a alespoň jedna z nich je odborně způsobilá.

(2) Podmínkou pro vydání povolení podle § 9 odst. 1 písm. i) je doklad o tom, že žadatel ustanovil k zajištění soustavného dohledu nad dodržováním požadavků radiační ochrany fyzickou osobu, která splňuje zvláštní odbornou způsobilost podle § 18 odst. 2 písm. b) odpovídající rozsahu a způsobu nakládání se zdroji ionizujícího záření (dále jen "dohlízející osoba"), nebo že zvláštní odbornou způsobilost má žadatel sám.

(3) Změnu skutečností uvedených v odstavci 1 nebo 2 je osoba, která obdržela povolení (dále jen "držitel povolení"), povinna Úřadu neprodleně oznámit.

(4) Výkon činností podle § 9 odst. 1, popřípadě jejich etap nesmí být zahájen před nabytím právní moci povolení Úřadu.

§ 11

Bezúhonnost

(1) Za bezúhonného se pro účel tohoto zákona považuje ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, pokud souvisí s povolovanou činností, nebo pro trestný čin spáchaný úmyslně.

(2) Za účelem doložení bezúhonnosti si Úřad vyžádá podle zvláštního právního předpisu^{6a)} výpis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu z evidence Rejstříku

---

⁶⁾ Např. zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 222/1994 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o Státní energetické inspekci, zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 21/1997 Sb., o kontrole vývozu a dovozu zboží a technologií podléhajících mezinárodním kontrolním režimům, zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon ČNR č. 61/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

trestů a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 12

Odborná způsobilost

(1) Odbornou způsobilostí podle § 10 odst. 1 se rozumí

- a) pro činnosti související s využíváním jaderné energie řádně ukončené vysokoškolské vzdělání získané studiem ve studijním programu v příslušném oboru a tři roky praxe v oboru,
- b) pro činnosti vedoucí k ozáření související s lékařskou radiodiagnostikou při poskytování zdravotní péče zubními lékaři odborná způsobilost k výkonu povolání zubního lékaře podle zákona o výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta,
- c) pro ostatní činnosti vedoucí k ozáření řádně ukončené vysokoškolské vzdělání získané studiem ve studijním programu v příslušném oboru a tři roky praxe v oboru nebo úplné střední odborné vzdělání příslušného směru ukončené maturitou a šest let praxe v oboru.

(2) Při uznávání odborné kvalifikace nabyté v jiném členském státě Evropské unie pro výkon činností uvedených v odstavci 1 písm. a) a c) postupuje Úřad podle zákona o uznávání odborné kvalifikace^{6a)}. Rozhodnutí Úřadu o uznání odborné kvalifikace je dokladem prokazujícím odbornou způsobilost podle tohoto zákona.

§ 13

Žádost o povolení

(1) Žádost o povolení musí obsahovat

- a) u fyzické osoby jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo, bylo-li přiděleno, adresu místa trvalého pobytu nebo bydliště, případně jméno a příjmení, rodné číslo, bylo-li přiděleno, adresu místa trvalého pobytu nebo bydliště odpovědného zástupce, je-li ustanoven; u právnické osoby název a právní formu, sídlo nebo adresu umístění organizační složky na území České republiky, byla-li zřízena, identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, jméno a příjmení, adresu místa trvalého pobytu nebo bydliště osoby nebo osob, které jsou jejím statutárním orgánem, (dále jen „identifikace“), evidenční číslo, pokud již bylo Úřadem přiděleno,
- b) předmět a rozsah činnosti, pro kterou je povolení žádáno, místo provozování činnosti, způsob jejího zabezpečení, dobu jejího trvání a způsob ukončení činnosti.

(2) Žádost o povolení podepíše fyzická osoba žádající o povolení nebo statutární orgán právnické osoby žádající o povolení nebo jiný zástupce statutárního orgánu zmocněný na základě udělené plné moci.

(3) Žádost o povolení musí být doložena

- a) výpisem z obchodního rejstříku, je-li žadatelem právnická osoba zapisující se do obchodního rejstříku,

---

^{6a)} Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

^{6a)} Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

- b) dokladem prokazujícím odbornou způsobilost pro povolovanou činnost fyzické osoby nebo dokladem prokazujícím odbornou způsobilost odpovědného zástupce, pokud je ustanoven, je-li žadatelem fyzická osoba, nebo dokladem prokazujícím odbornou způsobilost pro povolovanou činnost alespoň jednoho z členů statutárního orgánu nebo jednatelů, je-li žadatelem právnická osoba; je-li ustavována dohlízející osoba, jejím písemným souhlasem a dokladem o její zvláštní odborné způsobilosti,
- c) dokumentací požadovanou pro jednotlivé povolované činnosti. Obsah dokumentace je uveden v příloze tohoto zákona. Rozsah a způsob provedení Úřadem schvalované dokumentace pro povolované činnosti stanoví prováděcí předpisy,
- d) dokladem o vlastnictví k pozemku v případě žádosti o povolení k výstavbě jaderného zařízení a písemným souhlasem vlastníka nemovitosti se zřízením pracoviště III. nebo IV. kategorie, pokud má být zřizováno,
- e) dokladem o pojištění odpovědnosti za jadernou škodu nebo dokladem o jiném finančním zajištění podle § 36,
- f) v případě, kdy při povolované činnosti mají vznikat radioaktivní odpady, dokladem o zajištění bezpečného nakládání s radioaktivními odpady, včetně financování tohoto nakládání,
- g) v případě tranzitu jaderných materiálů nebo radioaktivních látek dokladem, že je zajištěno jejich zpětné převzetí, pokud se tranzit nedokončí.

(4) Podmínkou vydání povolení podle § 9 odst. 1 písm. a), b) a g) je hodnocení vlivu na životní prostředí, jestliže tak stanoví zvláštní právní předpis⁷⁾. Podmínkou vydání povolení podle § 9 odst. 1 písm. f) je hodnocení vlivu na životní prostředí podle zvláštního zákona⁷⁾ v případě, že rekonstrukce nebo jiná změna ovlivňující jadernou bezpečnost, radiační ochranu, fyzickou ochranu a havarijní připravenost jaderného zařízení nebo pracoviště III. nebo IV. kategorie je spojena se zvýšením autorizovaných limitů výпустů stanovených Úřadem podle § 4 odst. 6.

(5) Podmínkou vydání povolení podle § 9 odst. 1 písm. a) až g), písm. i), j), l), n) a r) je schválení programu zabezpečování jakosti pro povolovanou činnost Úřadem. Podmínkou vydání povolení podle § 9 odst. 1 písm. b) je schválení programu zabezpečování jakosti pro projektování před zahájením projekčních činností majících dopad na jadernou bezpečnost nebo radiační ochranu a schválení programu zabezpečování jakosti výstavby. Požadavky na náplň programu zabezpečování jakosti a na systém jakosti stanoví prováděcí předpis.

(6) Podmínkou vydání povolení podle § 9 odst. 1 písm. c), d), e), f), g), k), l) a m) je schválení způsobu zajištění fyzické ochrany jaderného zařízení a jaderných materiálů Úřadem. Požadavky na způsob zajištění fyzické ochrany stanoví prováděcí předpis.

(7) Podmínkou vydání povolení podle § 9 odst. 1 písm. c), d), e), f), g), i), j), m) a o) je schválení vnitřního havarijního plánu nebo havarijního řádu Úřadem. Požadavky na jejich obsah, včetně podrobností k zajištění havarijní připravenosti, stanoví prováděcí předpis.

(8) Úřad si může vyžádat doplnění dokumentace. Doklady podle odstavce 3 písm. a) a b) nemusí být předkládány, pokud bylo žadateli v rámci předcházejícího povolovacího řízení přiděleno evidenční číslo a nedošlo-li ke změně skutečností uvedených v těchto dokladech. V tomto případě žadatel připojí k žádosti pouze čestné prohlášení, ve kterém uvede, že v dokladech požadovaných podle odstavce 3 písm. a) a b) nedošlo ke změně.

---

⁷⁾ Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí).

§ 14

(1) Úřad postupuje ve správním řízení nezávisle na řízení jiného správního úřadu. Žadatel je jediným účastníkem řízení.

(2) Úřad rozhodne o povolení po ověření, že žadatel splnil všechny podmínky stanovené tímto zákonem a prováděcími předpisy.

(3) Od zahájení řízení pro vydání povolení k jednotlivým činnostem Úřad rozhodne ve lhůtě

- a) do čtyř měsíců pro povolení k umístění jaderného zařízení nebo velmi významného zdroje ionizujícího záření,
- b) do jednoho roku pro povolení k výstavbě jaderného zařízení nebo významného nebo velmi významného zdroje ionizujícího záření,
- c) do šesti měsíců pro povolení k prvnímu zavážení jaderného paliva do reaktoru podle § 9 odst. 1 písm. c), pro ostatní etapy uvádění do provozu do deseti dnů,
- d) do 24 hodin pro povolení podle § 9 odst. 1 písm. e); postup při předkládání a posuzování požadované dokumentace stanoví prováděcí předpis,
- e) do 90 dnů pro ostatní povolení k jednotlivým činnostem.

(4) Povolení je zároveň souhlasem vyžadovaným podle zvláštního zákona⁸⁾.

(5) Povolení k činnostem podle § 9 odst. 1 písm. i), n) a r) vzniká též marným uplynutím lhůty a způsobem podle § 28 až 30 zákona o volném pohybu služeb.

§ 15

Náležitosti povolení

(1) V rozhodnutí o vydání povolení Úřad

- a) uvede identifikaci žadatele a přidělené evidenční číslo,
- b) vymezí předmět a rozsah povolované činnosti,
- c) stanoví podmínky provozování a ukončení povolované činnosti potřebné z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany a fyzické ochrany a po projednání s příslušným krajským úřadem a dotčenými obecními úřady obcí s rozšířenou působností podmínky havarijní připravenosti,
- d) uvede dobu, na kterou se povolení vydává; povolení podle § 9 odst. 1 písm. b), e), f), h), i), n), r) a s) Úřad vydává na dobu neurčitou.

(2) Součástí povolovacího výroku je schválení dokumentace, pokud je to vyžadováno v příloze tohoto zákona. Jedním rozhodnutím může Úřad povolit více činností, které se opakují nebo na sebe navazují nebo spolu souvisí.

§ 16

Změna, zrušení a zánik povolení

(1) Bez předchozího povolení Úřadu nesmějí být provedeny žádné změny zařízení ani jiné technické nebo organizační změny důležité z hlediska zajištění jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany nebo havarijní připravenosti. Změny ovlivňující vnější

---

⁸⁾ Např. zákon č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

havarijní plán lze provést pouze po dohodě s příslušným krajským úřadem a dotčenými obecními úřady obcí s rozšířenou působností.

(2) Povolení není třeba k provedení neodkladných zásahů směřujících k odvrácení radiační nehody anebo k odstranění jejích následků. Provedení zásahu je třeba neprodleně a prokazatelně oznámit Úřadu.

(3) Úřad může podmínky stanovené povolením změnit, změní-li se okolnosti důležité z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany nebo havarijní připravenosti, za nichž bylo povolení vydáno, nebo na žádost osoby, která obdržela povolení. Podmínky povolení ovlivňující vnější havarijní plán mohou být stanoveny a změněny pouze po dohodě s příslušným krajským úřadem a dotčenými obecními úřady obcí s rozšířenou působností.

(4) V případě, že držitel povolení poruší své povinnosti stanovené tímto zákonem nebo jinými předpisy nebo podmínky stanovené v povolení Úřadu, může Úřad omezit nebo pozastavit výkon povolené činnosti.

(5) Úřad zruší povolení, jestliže jeho držitel

- a) přestane splňovat podmínky rozhodné pro jeho vydání nebo neplní-li své povinnosti stanovené tímto zákonem nebo neodstraní-li nedostatky zjištěné Úřadem ve lhůtách jím stanovených,
- b) o zrušení písemně požádá a prokáže, že zajistil jadernou bezpečnost a radiační ochranu.

(6) Povolení zaniká

- a) u fyzických osob smrtí nebo prohlášením za mrtvého,
- b) dnem zániku právnické osoby, která je držitelem povolení,
- c) v případě povolení podle § 9 odst. 1 písm. a), c), d), g), j) až m), o) a p) uplynutím doby, na kterou bylo uděleno,
- d) rozhodnutím Úřadu o zrušení povolení.

(7) Držitel povolení je před zánikem povolení povinen se souhlasem Úřadu smluvně zajistit právního nástupce nebo výkon bezpečného ukončení činností souvisejících s využíváním jaderné energie nebo činností vedoucích k ozáření.

§ 17

Všeobecné povinnosti držitelů povolení

(1) Držitel povolení podle § 9 odst. 1 je povinen, kromě ostatních povinností stanovených zákonem,

- a) zajistit jadernou bezpečnost, přičemž odpovědnost za zajištění jaderné bezpečnosti nelze přenést na jinou osobu, radiační ochranu, fyzickou ochranu a havarijní připravenost, včetně jejího ověřování, v rozsahu odpovídajícím pro jednotlivá povolení,
- b) soustavně a komplexně hodnotit naplňování podmínek stanovených v § 4 z hlediska stávající úrovně vědy a techniky a zajišťovat uplatnění výsledků hodnocení v praxi,
- c) dodržovat podmínky povolení vydané Úřadem, postupovat v souladu se schválenou dokumentací a vyšetřit bezodkladně každé porušení těchto podmínek nebo postupů a přijmout opatření k nápravě a zabránění opakování takové situace. Všechny případy, kdy byl některý z limitů ozáření nebo limitů bezpečného provozu jaderného zařízení překročen nebo porušen, bezodkladně oznámit Úřadu,

- d) dodržovat technické a organizační podmínky bezpečného provozu jaderných zařízení, zdrojů ionizujícího záření a pracovišť s nimi, stanovené prováděcími předpisy, schválený program zabezpečování jakosti a dodržovat zvláštní požadavky na jednotnost a správnost měření a měřidel v rozsahu stanoveném prováděcím předpisem,
- e) poskytovat potřebnou součinnost pro výkon kontrolní činnosti Úřadu podle § 39 a poskytnout součinnost osobám přibráným Úřadem za účelem posouzení odborných otázek souvisejících s výkonem kontroly,
- f) podílet se na zajišťování celostátní radiační monitorovací sítě v rozsahu stanoveném nařízením vlády podle § 19 odst. 3,
- g) uvádět do oběhu pouze zdroje ionizujícího záření označené předepsaným způsobem a s odpovídající dokumentací a v typově schválených transportních obalech,
- h) umožnit nakládání s jaderným materiálem, radioaktivními odpady a zdroji ionizujícího záření pouze osobám oprávněným a nakládat s nimi podle tohoto zákona,
- i) zajistit výkon stanovených činností pouze osobami splňujícími podmínky zvláštní odborné způsobilosti a zdravotně a psychicky způsobilými a zajistit výkon citlivé činnosti podle § 2a osobou bezpečnostně způsobilou podle zvláštního právního předpisu^{1c)},
- j) oznamovat bezodkladně Úřadu každou změnu nebo událost důležitou z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany, nakládání s jadernými materiály, havarijní připravenosti a změnu všech skutečností rozhodných pro vydání povolení,
- k) poskytovat veřejnosti informace o zajištění jaderné bezpečnosti a radiační ochrany, které nejsou předmětem státního, služebního ani obchodního tajemství,
- l) bez zbytečného odkladu informovat Úřad o zahájení insolvenčního řízení,
- m) zajistit technickou bezpečnost vybraných zařízení v provozu v souladu s prováděcím právním předpisem.

(2) Držitel povolení je povinen předložit Úřadu ke schválení

- a) dokumentaci uvedenou v příloze tohoto zákona a programy zabezpečení jakosti podle § 4 odst. 7,
- b) v povolení stanovené programy uvádění do provozu a vyřazování z provozu a nestandardní programy nebo testy mající vliv na jadernou bezpečnost,
- c) v povolení stanovené programy pro přepravu, skladování, zavážení a výměnu jaderného paliva a činností s tím souvisejících,
- d) seznam pracovních činností důležitých z hlediska jaderné bezpečnosti, požadavky na kvalifikaci, odbornou přípravu a způsob jejího ověřování,
- e) zařazení jaderného zařízení a jaderných materiálů do příslušné kategorie z hlediska fyzické ochrany,
- f) vnitřní havarijní plán a havarijní řád,
- g) změny dokumentace podle písmen a) až f).

(3) Držitel povolení předkládá Úřadu návrh na stanovení zóny havarijního plánování a na vymezení kontrolovaného pásma.

§ 18

Povinnosti z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti

(1) Držitel povolení je dále povinen

- a) sledovat, měřit, hodnotit, ověřovat a zaznamenávat veličiny, parametry a skutečnosti důležité z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti v rozsahu stanoveném prováděcími předpisy,

- b) vést evidenci a provádět kontrolu jaderných materiálů a dokumenty o tom archivovat a ohlašovat Úřadu způsobem stanoveným prováděcím předpisem a ohlašovat Úřadu výsledky fyzické inventury a materiálové bilance jaderných materiálů a každou změnu v evidenci jaderných materiálů,
- c) vést a uchovávat evidenci zdrojů ionizujícího záření, objektů, materiálů, činností, veličin a parametrů a dalších skutečností důležitých z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti a evidované údaje předávat Úřadu způsobem stanoveným prováděcím předpisem,
- d) omezovat produkci radioaktivních odpadů a vyhořelého jaderného paliva na nezbytnou míru,
- e) vypracovávat a předávat právnické osobě oprávněné k ukládání radioaktivních odpadů podle § 26 údaje o krátkodobé a dlouhodobé tvorbě radioaktivních odpadů, vyhořelého jaderného paliva a další podklady pro stanovení výše a způsobu odvádění prostředků na jaderný účet,
- f) vést evidenci radioaktivních odpadů podle druhů odpadů takovým způsobem, aby byly zřejmé všechny charakteristiky důležité pro zajištění bezpečného nakládání s nimi,
- g) umožnit vstup a poskytovat potřebnou součinnost pro výkon kontrolní činnosti inspektorům Mezinárodní agentury pro atomovou energii podle § 39 odst. 5 a osobám přibráným Úřadem k posouzení odborné stránky kontrolované činnosti,
- h) pro zajištění vyřazování jaderného zařízení nebo pracoviště III. nebo IV. kategorie z provozu, pokud odhad celkových nákladů na vyřazování ověřený Správou úložišť radioaktivních odpadů (dále jen "Správa") přesáhne 300 000 Kč, vytvářet rovnoměrně rezervu¹⁰⁾ tak, aby peněžní prostředky vedené na vázaném účtu byly k dispozici pro potřeby přípravy a realizace vyřazování z provozu v potřebném čase a výši v souladu s Úřadem schváleným návrhem k vyřazování. V případě, že odhad celkových nákladů na vyřazování přesáhne 1 mld. Kč, je držitel povolení povinen ukládat peněžní prostředky ve výši této rezervy na vázaný účet u banky v České republice. Výnosy prostředků vázaného účtu jsou příjmem tohoto vázaného účtu. Rezerva je výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmu¹⁰⁾. Prováděcí právní předpis stanoví způsob tvorby rezervy. Peněžní prostředky vedené na vázaném účtu lze použít pouze na přípravu a realizaci vyřazování z provozu, čerpání těchto prostředků podléhá schválení Správou. Povinnost tvorby rezervy na vyřazování z provozu se nevztahuje na organizační složky státu¹¹⁾ a státní příspěvkové organizace^{11a)}, veřejné vysoké školy^{11b)}, organizační složky a příspěvkové organizace zřizované územními samosprávnými celky^{11c)},
- i) zajistit soustavný dohled nad dodržováním jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti, včetně ověřování havarijní připravenosti,
- j) zajistit pro pracovníky kategorie A vstupní preventivní lékařské prohlídky a nejméně jednou ročně periodické preventivní lékařské prohlídky a v případech, kdy podle posouzení ozáření Úřadem došlo k překročení limitů ozáření, zajistit mimořádnou preventivní lékařskou prohlídku a následnou preventivní lékařskou prohlídku^{11d)}, pokud je Úřadem doporučena, a dále pro zaměstnance, kteří vykonávají činnosti mající bezprostřední vliv na jadernou bezpečnost, zajistit ověřování psychické způsobilosti.

¹⁰⁾ Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ § 3 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

^{11a)} Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

^{11b)} Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

^{11c)} Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zákona č. 320/2001 Sb.

^{11d)} § 84 odst. 1 písm. v) zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- Náklady preventivních lékařských prohlídek hradí zaměstnavatel, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Držitel povolení je dále povinen pravidelně informovat poskytovatele pracovnělékařských služeb o obdržení osobních dávkách pracovníků,
- k) zajistit těhotným nebo kojícím ženám pracujícím v kontrolovaném pásmu podmínky zajišťující pro plod nebo kojence stejný stupeň radiační ochrany jako pro každého jednotlivce z obyvatelstva,
  - l) ověřovat bezpečnostní způsobilost způsobem podle zvláštního právního předpisu^{1c)} u osob vykonávajících citlivé činnosti podle § 2a a ověřovat bezúhonnost zaměstnanců a osob nakládajících s jaderným materiálem I. a II. kategorie, zajišťujících fyzickou ochranu jaderných zařízení a jaderných materiálů, vstupujících bez doprovodu do vnitřního prostoru jaderných zařízení a zajistit, aby jen tyto osoby vykonávaly, řídily a kontrolovaly uvedené činnosti a vstupovaly do vnitřního a chráněného prostoru jaderného zařízení,
  - m) ověřovat bezúhonnost zaměstnanců a osob nakládajících s jaderným materiálem III. kategorie nebo vstupujících bez doprovodu do střeženého a chráněného prostoru jaderného zařízení a zajistit, aby jen tyto osoby vykonávaly uvedené činnosti a vstupovaly do střeženého a chráněného prostoru jaderného zařízení,
  - n) pozastavit oprávnění nakládat s jaderným materiálem nebo vstupovat do jaderného zařízení zaměstnanci okamžikem, kdy se dozví, že bylo proti němu zahájeno trestní řízení pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, spáchaný v souvislosti s vykonávanou činností, nebo pro trestný čin spáchaný úmyslně,
  - o) zajistit systém vzdělávání a ověřování způsobilosti zaměstnanců podle významu jimi vykonávané práce,
  - p) předávat Úřadu a Evropské komisi údaje požadované tímto zákonem a předpisy Evropské unie; okruh údajů, způsob a formu předávání stanoví prováděcí právní předpis,
  - r) vybavit radiační pracovníky kategorie A, kteří pracují v kontrolovaném pásmu jiného držitele povolení, osobními radiačními průkazy vydanými Úřadem a pravidelně aktualizovat údaje v nich uvedené v rozsahu a způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem,
  - s) zajistit a udržovat odpovídající finanční a lidské zdroje potřebné k plnění povinností souvisejících s jadernou bezpečností jaderného zařízení.

(2) Zvláštní odbornou způsobilostí se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) odborná schopnost fyzických osob ověřená státní zkušební komisí vyžadovaná pro činnosti, které mají bezprostřední vliv na jadernou bezpečnost jaderných zařízení. Státní zkušební komisi ustavuje a jejího předsedu a členy jmenuje předseda Úřadu,
- b) odborná schopnost fyzických osob ověřená odbornou zkušební komisí Úřadu vyžadovaná pro vykonávání činností zvláště důležitých z hlediska radiační ochrany stanovených prováděcím předpisem.

(3) Činnosti, které mají bezprostřední vliv na jadernou bezpečnost, mohou vykonávat pouze fyzické osoby zdravotně a psychicky způsobilé, se zvláštní odbornou způsobilostí a kterým byla Úřadem na žádost držitele povolení udělena oprávnění k daným činnostem.

(4) Vykonávat činnosti zvláště důležité z hlediska radiační ochrany stanovené prováděcím předpisem mohou pouze fyzické osoby, jejichž znalost zásad a postupů radiační ochrany byla ověřena odbornou zkušební komisí Úřadu a kterým bylo Úřadem vydáno oprávnění k dané činnosti.

(5) Činnosti, které mají bezprostřední vliv na jadernou bezpečnost, a činnosti zvláště důležité z hlediska radiační ochrany, požadavky na kvalifikaci, odbornou přípravu, způsob

jejich ověřování a udělování oprávnění pro osoby oprávněné vykonávat činnosti podle odstavců 3 a 4 (dále jen "vybraní pracovníci") stanoví prováděcí předpis.

(6) Držitel povolení, který provozuje kontrolované pásmo, ve kterém pracují i pracovníci kategorie A jiného držitele povolení, kontroluje před započítáním prací jejich osobní radiační průkaz a doplňuje do něj údaje v rozsahu a způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem.

(7) Při uznávání odborné kvalifikace pro výkon činností, pro které tento zákon vyžaduje zvláštní odbornou způsobilost, postupuje podle zákona o uznávání odborné kvalifikace^{6a)}. Rozhodnutí Úřadu o uznání odborné kvalifikace je dokladem o zvláštní odborné způsobilosti podle tohoto zákona.

§ 19

Povinnosti pro případ vzniku radiační nehody

(1) Držitel povolení je povinen v rozsahu a způsobem stanoveným vnitřním havarijním plánem schváleným Úřadem

- a) neprodleně vyrozumět v souladu se zvláštním právním předpisem^{11e)} příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, Úřad a další dotčené orgány uvedené ve vnitřním havarijním plánu o vzniku nebo podezření na vznik radiační havárie,
- b) neprodleně zajistit při vzniku radiační havárie varování obyvatelstva v zóně havarijního plánování,
- c) neprodleně zajistit likvidaci následků radiační nehody v prostorách, kde provozuje svoji činnost, a realizovat opatření pro ochranu zaměstnanců a dalších osob před účinky ionizujícího záření,
- d) zajistit monitorování ozáření zaměstnanců a dalších osob a úniků radionuklidů a ionizujícího záření do životního prostředí,
- e) informovat dotčené orgány zejména o výsledcích svého monitorování, o skutečném a očekávaném vývoji situace, o opatřeních přijatých na ochranu zaměstnanců a obyvatel, o opatřeních přijatých k likvidaci radiační nehody a o skutečném a očekávaném ozáření osob,
- f) kontrolovat a usměrňovat ozáření zaměstnanců a osob podílejících se na likvidaci radiační nehody v prostorách, kde provozuje svoji činnost,
- g) spolupracovat při likvidaci následků radiační nehody svého zařízení,
- h) podílet se při vzniku radiační havárie na činnosti celostátní radiační monitorovací sítě.

(2) Držitel povolení k přepravám podle § 9 odst. 1 písm. m) je dále povinen v rozsahu a způsobem stanoveným havarijním řádem schváleným Úřadem

- a) neprodleně vyrozumět v souladu se zvláštním právním předpisem^{11e)} místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, Úřad a další dotčené orgány uvedené v havarijním řádu o vzniku nebo podezření na vznik radiační havárie,
- b) neprodleně realizovat při vzniku radiační nehody opatření pro ochranu osob zajišťujících přepravu před účinky ionizujícího záření,
- c) neprodleně informovat dotčené orgány zejména o výsledcích svého monitorování, o skutečném a očekávaném vývoji situace, o opatřeních přijatých na ochranu osob zajišťujících přepravu, o opatřeních přijatých k likvidaci radiační havárie a o skutečném a očekávaném ozáření osob,

---

^{11e)} § 5 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

- d) kontrolovat a podílet se na usměrňování ozáření osob zajišťujících přepravu a podílejících se na likvidaci radiační nehody,
- e) spolupracovat při likvidaci následků radiační havárie svého zařízení.

(3) Dále je držitel povolení povinen předat příslušnému krajskému úřadu a dotčeným obecním úřadům obcí s rozšířenou působností podklady pro vypracování vnějšího havarijního plánu, spolupracovat s ním na zajištění havarijní připravenosti zóny havarijního plánování, v rozsahu stanoveném v nařízení vlády k zóně havarijního plánování a na vrub svých nákladů¹²⁾ se finančně podílet na zajištění činnosti celostátní radiační monitorovací sítě, na vybavení obyvatelstva v zóně havarijního plánování příslušných zařízení nebo pracovišť antidoty, na zajištění tiskové a informační kampaně k zajištění připravenosti obyvatelstva pro případy radiační havárie, na zajištění systému vyrozumění dotčených orgánů v rozsahu a způsobem stanoveným vnitřním havarijním plánem, na zajištění systému varování obyvatelstva v jejich okolí a je povinen podílet se na likvidaci následků radiační havárie v zóně havarijního plánování.

§ 20

Povinnosti při přepravě a dopravě jaderných položek a radioaktivních látek

(1) Držitel povolení podle § 9 odst. 1 písm. m) nebo osoba předávající radioaktivní látky k přepravě, uvedená jako odesílatel v přepravních dokladech, (dále jen "přepravce") je povinna

- a) přesvědčit se, že příjemce je oprávněn k nakládání s jaderným materiálem nebo radioaktivní látkou podle tohoto zákona,
- b) zabezpečit přepravu a dopravu jaderných materiálů a prováděcím předpisem stanovených radioaktivních látek způsobem podle prováděcího předpisu a v souladu s požadavky stanovenými ve zvláštních předpisech¹³⁾,
- c) předávat k dopravě jaderné materiály a prováděcím předpisem stanovené radioaktivní látky jen v obalových souborech typově schválených Úřadem podle tohoto zákona,
- d) zajistit, aby během přepravy a dopravy únik radionuklidů ani ozáření osob nepřekročily limity a směrné hodnoty stanovené v prováděcím předpise, a zajistit fyzickou ochranu přeprav jaderných materiálů v souladu s prováděcím předpisem.

(2) Přepravce nebo držitel povolení podle § 9 odst. 1 písm. i), j), k), l), o) nebo p) zajistí, aby osoba, která provádí dopravu, předložila celnímu úřadu při provádění dohledu^{13a)} nebo při provádění kontrolní činnosti při dopravě

- a) jaderných položek, radioaktivních látek nebo radioaktivních odpadů, ověřenou kopii příslušného povolení Úřadu, pokud je vyžadováno, a ohlásila jejich vstup nebo výstup z území České republiky celnímu úřadu,
- b) radioaktivních látek nebo radioaktivních odpadů v rámci Evropské unie kromě dokladů podle písmene a) písemné prohlášení příjemce radioaktivních látek nebo radioaktivních odpadů^{13b)}, potvrzené kompetentním orgánem státu příjemce,

¹²⁾ § 24 odst. 2 písm. p) zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁾ Např. zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, vyhláška Ministerstva dopravy č. 187/1994 Sb., kterou se provádí zákon o silniční dopravě, zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, příloha I. k vyhlášce ministra zahraničních věcí č. 8/1985 Sb., o Úmluvě o mezinárodní železniční přepravě (COTIF), zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, vyhláška Ministerstva dopravy č. 17/1966 Sb., o leteckém přepravním řádu, ve znění vyhlášky č. 15/1971 Sb.

^{13a)} Čl. 4/13 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění.

- c) jaderných materiálů, vybraných položek a radioaktivních látek vyvážených přes území České republiky z území Evropské unie kromě dokladů podle písmen a) a b) ověřenou kopií platného povolení státu, do něhož mají být jaderné materiály, vybrané položky nebo radioaktivní látky vyvezeny,
- d) při mezinárodních přepravách radioaktivních odpadů podle § 9 odst. 1 písm. p) kromě dokladů podle písmen a), b) a c) formuláře požadované zvláštním právním předpisem^{13c)}.

Údaje uvedené v těchto dokladech v případě jaderných položek celní úřady neprodleně oznámí Úřadu; v případě radioaktivních látek nebo radioaktivních odpadů celní úřady oznámí Úřadu požadované údaje souhrnně jednou měsíčně.

(3) Jsou-li dováženy na území členského státu Evropské unie nebo vyváženy z území členského státu Evropské unie radioaktivní látky nebo radioaktivní odpady, jejichž příjemce nebo odesílatel má sídlo nebo bydliště v České republice, podává se celní prohlášení na propuštění do příslušného režimu^{13d)} u celního úřadu se sídlem v České republice.

(4) Zjistí-li celní úřady nedostatky v činnosti u osob kontrolovaných podle odstavce 2, jsou povinny přepravované jaderné položky, radioaktivní látky nebo radioaktivní odpady zadržet a o této skutečnosti neprodleně informovat Úřad.

§ 21

Používání nevýznamných a drobných zdrojů ionizujícího záření

(1) Povolení k nakládání se zdroji ionizujícího záření podle § 9 odst. 1 písm. i) není třeba k používání nevýznamných nebo typově schválených drobných zdrojů ionizujícího záření, pokud se uskutečňuje v souladu s návodem k použití těchto zdrojů schváleným Úřadem při jejich typovém schválení.

(2) Ten, kdo používá typově schválené drobné zdroje (dále jen "ohlašovatel"), je povinen nejpozději den před zahájením této činnosti ohlásit Úřadu

- a) identifikaci ohlašovatele,
- b) specifikaci používaných zdrojů ionizujícího záření a jejich počet,
- c) objekt, kde budou zdroje umístěny,
- d) předpokládaný způsob likvidace zdrojů ionizujícího záření.

(3) Povolení k nakládání se zdroji ionizujícího záření podle § 9 odst. 1 písm. i) ani ohlášení podle odstavce 2 není třeba, pokud se jedná o jednotlivé úkony a práce se zdroji v rámci povoleného nebo ohlášeného nakládání se zdroji ionizujícího záření.

§ 22

Povinnosti ohlašovatele

Ohlašovatel je povinen

---

^{13b)} Čl. 4 nařízení Rady (Euratom) č. 1493/93 ze dne 8. června 1993 o přepravě radioaktivních látek mezi členskými státy.

^{13c)} § 10 vyhlášky č. 317/2002 Sb., o typovém schvalování obalových souborů pro přepravu, skladování a ukládání jaderných materiálů a radioaktivních látek, o typovém schvalování zdrojů ionizujícího záření a o přepravě jaderných materiálů a určených radioaktivních látek (o typovém schvalování a přepravě).

^{13d)} Čl. 4 písm. p) nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství, v platném znění.

- a) používat zdroje ionizujícího záření pouze v souladu s návodem k použití schváleným Úřadem v rámci typového schvalování podle § 23,
- b) oznamovat Úřadu každou změnu v údajích uvedených v § 21,
- c) prověřit každé porušení tohoto zákona a prováděcích předpisů a přijmout opatření k nápravě,
- d) zajistit bezpečné ukončení činností,
- e) vést a uchovávat evidenci zdrojů ionizujícího záření a evidované údaje předávat Úřadu způsobem stanoveným prováděcím předpisem,
- f) poskytovat potřebnou součinnost pro výkon kontrolní činnosti Úřadu.

§ 23

Typové schválení

(1) Obalové soubory pro přepravu, skladování nebo ukládání jaderného materiálu a radioaktivních látek stanovených prováděcím právním předpisem smějí být používány, pouze pokud byly typově schváleny Úřadem. Zdroje ionizujícího záření stanovené prováděcím právním předpisem smějí být uváděny na trh, pokud byly typově schváleny Úřadem. Posouzení shody výrobků postupy podle zvláštního právního předpisu^{13e)} nahrazuje typové schválení Úřadem a takto posouzené výrobky se považují za typově schválené podle tohoto zákona, pokud zvláštní právní předpis^{13e)} nestanoví jinak; toto se netýká obalových souborů pro přepravu, skladování nebo ukládání jaderného materiálu a radioaktivních látek stanovených prováděcím právním předpisem.

(2) Úřad zahájí řízení o typovém schválení podle odstavce 1 na žádost výrobce nebo u dovážených zařízení na žádost dovozce, a to dnem, kdy Úřadu byla doručena žádost. Úřad rozhodne o žádosti o typové schválení obalového souboru pro přepravu nebo skladování jaderného materiálu a radioaktivní látky stanovené prováděcím předpisem ve lhůtě do 12 měsíců od zahájení řízení. V ostatních případech do 90 dnů od zahájení řízení. Náležitosti žádosti, doklady, které je nutno k žádosti doložit, a způsob schválení stanoví prováděcí předpis.

(3) U výrobků určených prováděcím předpisem je součástí podkladů pro rozhodnutí Úřadu o typovém schválení dokumentace zkoušek, které se provádějí na náklad žadatele u právnických osob, které určí Úřad.

(4) Výrobce zařízení podle odstavce 1, vyráběných za účelem jejich uvedení do oběhu, je povinen je vyrábět podle Úřadem schváleného typu, ověřovat shodu vlastností a parametrů jednotlivých výrobků se schváleným typem a dokládat ji v rozsahu a způsobem stanoveným Úřadem v rozhodnutí o typovém schválení zařízení nebo v prováděcím předpise.

(5) Dovozece zařízení podle odstavce 1 je povinen dovážet pouze Úřadem schválené typy. Dovozece, nebo osoba uvádějící toto zařízení do oběhu, je povinen zajistit ověřování shody vlastností a parametrů jednotlivých výrobků se schváleným typem a dokládat ji v rozsahu a způsobem stanoveným Úřadem v rozhodnutí o typovém schválení zařízení nebo v prováděcím předpise.

---

^{13e)} § 12 a 13 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění zákona č. 71/2000 Sb.

(6) Nevýznamné a drobné zdroje ionizujícího záření a obalové soubory typu B(U)^{13f)} pro přepravu radioaktivních látek, které byly schváleny obdobným způsobem v členských státech Evropské unie, se považují za typově schválené podle tohoto zákona.

HLAVA ČTVRTÁ NAKLÁDÁNÍ S RADIOAKTIVNÍMI ODPADY

§ 24

(1) Každý, kdo nakládá s radioaktivními odpady, je povinen brát v úvahu všechny jejich fyzikální, chemické a biologické vlastnosti, které by mohly bezpečnost nakládání s nimi ovlivnit.

(2) Vlastník radioaktivních odpadů, případně jiná fyzická nebo právnická osoba, která nakládá s věcí vlastníka tak, že při její činnosti vznikají radioaktivní odpady, (dále jen "původce") nese veškeré náklady spojené s jejich nakládáním od jejich vzniku až po jejich uložení, včetně monitorování úložišť radioaktivních odpadů po jejich uzavření a potřebných výzkumných a vývojových prací. Smluvní převod práva k nakládání s radioaktivními odpady nebo jejich vlastnictví musí mít písemnou formu.

(3) Do doby, než vyhořelé nebo ozářené jaderné palivo jeho původce nebo Úřad prohlásí za radioaktivní odpad, se na nakládání s ním, kromě požadavků vyplývajících z jiných ustanovení tohoto zákona, vztahují také požadavky jako na radioaktivní odpady. Vlastník vyhořelého nebo ozářeného jaderného paliva je povinen nakládat s ním tak, aby nebyla ztížena možnost jeho další úpravy.

(4) Na nakládání s radioaktivními odpady se nevztahuje zákon o odpadech¹⁴⁾. Podrobnosti pro nakládání s radioaktivními odpady stanoví prováděcí předpis.

(5) Osoba, která žádá Úřad o povolení činnosti podle § 9 odst. 1, při níž mají vznikat radioaktivní odpady, se zaeviduje u Správy jako budoucí původce radioaktivních odpadů; uvede údaje nutné k její jednoznačné identifikaci, jde-li o právnickou osobu, též údaje k identifikaci členů statutárního orgánu, a dále údaje o činnosti, která má být povolena, a o předpokládaném druhu a množství radioaktivních odpadů, které mají vznikat. Údaje z evidence jsou uchovávány po dobu 5 let po ukončení placení odvodů podle § 27.

§ 25

Stát ručí za podmínek stanovených tímto zákonem za bezpečné ukládání všech radioaktivních odpadů, včetně monitorování a kontroly úložišť i po jejich uzavření.

§ 26

(1) Pro zajišťování činností spojených s ukládáním radioaktivních odpadů Ministerstvo průmyslu a obchodu zřizuje Správu jako organizační složku státu. Správa vykonává příslušné činnosti na základě povolení podle § 9 odst. 1. V případě jejího zrušení přecházejí práva a závazky Správy na zřizovatele.

---

^{13f)} Vyhláška č. 142/1997 Sb., o typovém schvalování obalových souborů pro přepravu, skladování nebo ukládání radionuklidových zářičů a jaderných materiálů, typovém schvalování zdrojů ionizujícího záření, typovém schvalování ochranných pomůcek pro práce se zdroji ionizujícího záření a dalších zařízení pro práce s nimi (o typovém schvalování).

¹⁴⁾ Zákon č. 238/1991 Sb., o odpadech, ve znění zákona č. 300/1995 Sb.

(2) Činnosti Správy jsou financovány z prostředků záročitelného účtu vedeného u České národní banky (dále jen "jaderný účet"). Ministerstvo financí spravuje jaderný účet, který je součástí účtů státních finančních aktiv a pasiv, o jejichž použití rozhoduje vláda¹⁵⁾. Prostředky jaderného účtu lze použít pouze pro účely podle tohoto zákona.

(3) Předmětem činnosti Správy je

- a) příprava, výstavba, uvádění do provozu, provoz a uzavření úložišť radioaktivních odpadů a monitorování jejich vlivu na okolí,
- b) nakládání s radioaktivními odpady,
- c) úprava vyhořelého nebo ozářeného jaderného paliva do formy vhodné pro uložení nebo následné využití,
- d) vedení evidence převzatých radioaktivních odpadů a jejich původců,
- e) správa odvodů podle § 27,
- f) vypracování návrhů na stanovení odvodů plátců na jaderný účet,
- g) zajištění a koordinace výzkumu a vývoje v oblasti nakládání s radioaktivními odpady,
- h) kontrola rezervy držitelů povolení na vyřazování jejich zařízení z provozu a schvalování čerpání peněžních prostředků této rezervy,
- i) poskytování služeb v oblasti nakládání s radioaktivními odpady,
- j) nakládání s radioaktivními odpady, které byly dopraveny na území České republiky ze zahraničí a nelze je vrátit,
- k) zajišťování prozatímní správy¹⁶⁾ u radioaktivních odpadů v případech, kdy podle zvláštního zákona¹⁷⁾ připadly do vlastnictví státu; jde-li o věci nalezené, opuštěné nebo skryté¹⁸⁾, je Správa příslušná i k jejich přijetí namísto státního orgánu určeného zvláštním zákonem¹⁹⁾,
- l) správa radioaktivních látek zajištěných podle zvláštního zákona^{19a)},
- m) poskytování příspěvků obcím podle § 27.

(4) Svou činnost vykonává Správa na základě vládou schváleného statutu, rozpočtu a ročního, tříletého a dlouhodobého plánu činnosti. Činnost podle odstavce 3 písm. a), b) a c) Správa zajišťuje především výběrem dodavatelů na základě hodnocení zajištění jaderné bezpečnosti, radiační ochrany a ekonomické výhodnosti, činnost podle odstavce 3 písm. i) Správa vykonává pouze v souvislosti s jinými svými činnostmi.

(5) Ministerstvo financí převádí prostředky z jaderného účtu na samostatný účet Správy podle vládou schváleného plánu činnosti a rozpočtu Správy.

(6) Správa vykonává právo hospodaření s majetkem státu a účtuje o něm ve svém účetnictví²⁰⁾. Svůj majetek Správa nemá. Správa neodpisuje investiční majetek, netvoří rezervy a opravné položky.

(7) Při zadávání zakázek se Správa řídí zvláštním zákonem²¹⁾.

---

¹⁵⁾ Zákon ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁾ § 761 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁾ Např. § 135 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁾ § 135 odst. 1 a 3 zákona č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹⁾ § 13 zákona č. 102/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související s vydáním zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník.

^{19a)} Zákon č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů.

²⁰⁾ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění zákona č. 117/1994 Sb.

²¹⁾ Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb.

(8) Prostředky Správy jsou předmětem ročního zúčtování k jadernému účtu. Příjem z vlastní činnosti Správa převádí na jaderný účet a je oprávněna zprostředkovat platby v jeho prospěch.

(9) Statut Správy v souladu s § 27 stanoví způsob finančního zúčtování k jadernému účtu, další podrobnosti o hospodaření a vymezení majetku, k němuž má Správa právo hospodaření při svém zřízení.

(10) Správa vytváří fond kulturních a sociálních potřeb podle zvláštního předpisu²²⁾.

§ 27

(1) Příjmy jaderného účtu jsou zejména

- a) prostředky získané od původců radioaktivních odpadů,
- b) úroky z jaderného účtu,
- c) výnosy z operací s prostředky jaderného účtu na finančním trhu,
- d) příjmy Správy a platby zprostředkované Správou,
- e) dotace, dary, granty a jiné příjmy.

(2) Původci jsou povinni odvádět na vrub svých nákladů¹²⁾ prostředky ke krytí nákladů na uložení radioaktivních odpadů, které jim vznikly nebo vzniknou, a s tím spojených činností Správy. Tyto prostředky se shromažďují na jaderném účtu formou odvodů. Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se při správě odvodů podle daňového řádu..

(3) Výše odvodů se stanoví na základě předpokládaných nákladů na činnosti zajišťované Správou a podílu jednotlivých původců na celkovém vzniku radioaktivních odpadů ve vztahu k jednotlivým činnostem Správy s předstihem tří let ve vazbě na roční, tříletý a dlouhodobý plán činnosti Správy.

(4) Odvody podle odstavců 2 a 3 se platí

- a) zálohově měsíčně ze základu odvodu, kterým je u původců provozujících jaderné elektrárny roční výroba elektrické energie měřená na svorkách generátoru a u původců provozujících výzkumné jaderné reaktory s odvodem tepla vyšším než 0,1 megawatthodiny roční výroba tepelné energie; výše zálohy se odvozuje z výroby v daném měsíci a sazby odvodu stanovené nařízením vlády,
- b) jednorázově původci neuvedenými v písmeni a) (dále jen „původci malého množství radioaktivních odpadů“), a to ve výši stanovené nařízením vlády podle podmínek pro přijetí radioaktivních odpadů k uložení nebo skladování (§ 31); výše odvodu se každoročně zvyšuje, nejvýše však o 7 % oproti roku bezprostředně předcházejícímu; původci malého množství radioaktivních odpadů platí odvod při převzetí radioaktivních odpadů Správou s tím, že odvod za radioaktivní odpad nespĺňující podmínky k uložení nebo skladování stanoví Správa přiměřeně.

(5) Přiznání k odvodu podle odstavce 4 písm. a) se podává Správě na jejím tiskopisu do 31. ledna následujícího roku.

(6) Zůstatky jaderného účtu vedeného ve státních finančních aktivech mohou být investovány na finančním trhu výhradně do likvidních dluhopisů státu, České národní banky, dluhopisů se státními zárukami, případně do cenných papírů emitentů, kteří mají stupeň ohodnocení některou společností podle výběru Ministerstva financí minimálně na úrovni

---

²²⁾ Vyhláška Ministerstva financí č. 310/1995 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb.

České republiky. Finanční investování může Ministerstvo financí zajišťovat prostřednictvím jiných osob. Na způsob investování a jeho výnosnost dohlíží Ministerstvo financí.

(7) Výši a způsob odvádění prostředků na jaderný účet, zejména základ odvodu, sazbu odvodu, odvodové období, splatnost odvodu, podání přiznání odvodu a zálohy na odvod a způsob jejich správy, včetně způsobu evidence dle plátců, pravidla, podle kterých bude umožněno původcům malého množství radioaktivních odpadů splatit odvod úhradou nákladů na jejich uložení ve prospěch jaderného účtu prostřednictvím Správy, stanoví vláda nařízením.

(8) V případě, kdy dojde k bezpečnému zneškodnění radioaktivních odpadů tak, že náklady Správy na činnosti související s odpady daného původce nedosáhnou předpokládané výše a původce ukončil činnosti, při kterých mu radioaktivní odpady vznikaly, vláda při schvalování rozpočtu Správy rozhodne o refundaci nespotřebovaných prostředků tomuto původci.

(9) Příspěvek z jaderného účtu náleží obci, na jejímž katastrálním území je

- a) stanoveno průzkumné území pro zvláštní zásah do zemské kůry k ukládání radioaktivních odpadů v podzemních prostorech⁴¹⁾,
- b) stanoveno chráněné území pro zvláštní zásah do zemské kůry k ukládání radioaktivních odpadů v podzemních prostorech³⁾, nebo
- c) povoleno provozování úložiště radioaktivních odpadů.

(10) Obci, které náleží v kalendářním roce příspěvek podle odstavce 9 písm. a) nebo c), příspěvek podle odstavce 9 písm. b) nenáleží. Příspěvek se poskytuje z moci úřední po marném uplynutí lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu odstavce 9.

(11) Příspěvek z jaderného účtu činí nejvýše 4 000 000 Kč ročně. Vláda stanoví nařízením pravidla pro poskytování příspěvku a výši příspěvku podle odstavce 9 písm. b) a c), jakož i způsob výpočtu příspěvku podle odstavce 9 písm. a), a to s přihlédnutím k velikosti průzkumného území pro zvláštní zásah do zemské kůry k ukládání radioaktivních odpadů v podzemních prostorech.

§ 28

(1) Stát poskytne Správě peněžní prostředky na činnost, kterou vykonává podle § 26 odst. 3 písm. j) a k), a na nakládání s radioaktivními odpady, které byly uloženy podle předpisů platných do nabytí účinnosti tohoto zákona.

(2) Stát může poskytnout dotaci na likvidaci starých radiačních zátěží, a to

- a) na zneškodnění radioaktivních odpadů, které vznikly do doby privatizace²⁴⁾ jejich původců,
- b) na likvidaci radioaktivního znečištění životního prostředí, ke kterému došlo do doby privatizace²⁴⁾ jeho původců,
- c) v rozsahu poměrné části nákladů na likvidaci radioaktivních odpadů vzniklých z látek nebo předmětů, které byly znečištěny radionuklidy do doby privatizace²⁴⁾ jejich původců,
- d) v rozsahu poměrné části nákladů na vyřazování z provozu zařízení uvedených do provozu před jejich privatizací²⁴⁾ včetně nezbytných výzkumných a vývojových prací,

⁴¹⁾ Zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴⁾ Zákon č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, ve znění pozdějších předpisů.

- e) na zjištění rizika vyplývajícího z přítomnosti radonu a jeho produktů přeměny ve vnitřním ovzduší staveb, na přijetí opatření prokazatelně zdůvodněných podle § 6 odst. 5 a opatření ke snížení obsahu přírodních radionuklidů v pitné vodě určené pro veřejné zásobování.

Dotace může být poskytnuta na základě žádosti dokládající skutečnosti uvedené pod písmeny a) až e).

§ 29

(1) Orgány Správy jsou Rada a ředitel. Statutárním orgánem Správy je ředitel. Ředitel musí být bezúhonný podle § 11, musí splňovat požadavky ověřené způsobem podle zvláštního zákona⁹⁾, musí být způsobilý k právním úkonům a musí mít vysokoškolské vzdělání a nejméně šest let odborné praxe.

(2) Členy Rady a ředitele Správy jmenuje a odvolává ministr průmyslu a obchodu (dále jen "ministr").

(3) Rada má 11 členů. Radu tvoří zástupci orgánů státní správy, původců radioaktivních odpadů a veřejnosti. Počet zástupců původců radioaktivních odpadů činí čtyři osoby, počet zástupců veřejnosti též čtyři osoby. Členství v Radě je veřejnou funkcí²⁵⁾.

(4) Členem Rady může být pouze osoba bezúhonná podle § 11 a způsobilá k právním úkonům. Člen Rady nesmí být se Správou v pracovněprávním vztahu nebo ve vztahu obdobném. Funkční období členů Rady je pět let.

(5) Rada

- a) dohlíží na hospodárnost a účelnost vynakládání prostředků na činnosti zajišťované a prováděné Správou, upozorňuje ředitele Správy a ministra na zjištěné nedostatky a navrhuje opatření k nápravě,
- b) doporučuje ministrovi k předložení vládě roční, tříletý a dlouhodobý plán činnosti a rozpočet Správy,
- c) hodnotí plnění ročního plánu činnosti a rozpočtu Správy a zajišťuje ověření roční účetní závěrky Správy auditorem,
- d) doporučuje ministrovi odvolání nebo jmenování ředitele Správy, případně organizační změny Správy nebo změny statutu Správy,
- e) doporučuje ministrovi návrh na stanovení odvodů na jaderný účet.

(6) Ředitel má právo účastnit se jednání Rady s hlasem poradním.

§ 30

(1) Ministr na návrh Správy předkládá ke schválení vládě

- a) roční plán činnosti Správy, včetně ročního rozpočtu,
- b) tříletý plán činnosti Správy, včetně plánovaných příjmů a výdajů, spojený s dlouhodobým plánem činnosti Správy a odhadem předpokládaných příjmů a výdajů,
- c) výroční zprávu o činnosti Správy, včetně auditorem ověřené roční účetní závěrky a vyhodnocení účelnosti vynaložených prostředků,
- d) statut Správy,

---

²⁵⁾ § 124 odst. 1 a 2 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

e) návrh nařízení vlády pro stanovení odvodů na jaderný účet na základě návrhu podle § 26 odst. 3 písm. f).

(2) V případech nebezpečí z prodlení schválení ročního plánu činnosti a rozpočtu Správy má ministr právo schválit provizorní roční plán a rozpočet Správy, na jejichž základě vykonává Správa svou činnost až do schválení plánu činnosti a rozpočtu vládou.

§ 31

(1) Správa je povinna převzít radioaktivní odpady od původce v případě, že tyto odpady splňují podmínky přijatelnosti odpadů k uložení (dále jen "podmínky přijatelnosti").

(2) Podmínky přebírání odpadů k ukládání a odvádění prostředků, včetně sankcí, budou upraveny smlouvou, která bude uzavřena mezi původcem a Správou.

(3) Podmínky přijatelnosti stanoví Úřad v povolení provozu pro jednotlivá úložiště na základě posouzení Správou předložených bezpečnostních rozborů z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti.

(4) Správa je povinna převzít radioaktivní odpady nebo nakládat s radioaktivními odpady na základě rozhodnutí Úřadu podle § 3 odst. 2 písm. u), a to i v případě, že nevyhovují podmínkám přijatelnosti. V tomto případě Správa na náklady původce zajistí úpravu takových odpadů do formy splňující podmínky přijatelnosti na úložiště nebo bezpečné skladování takových odpadů do vytvoření podmínek pro konečné řešení.

(5) Nárok na uplatnění náhrady nákladů za nakládání s radioaktivními odpady se promlčuje ve lhůtě tří let ode dne zjištění původce radioaktivních odpadů, nejpozději však ve lhůtě 20 let ode dne, kdy Správa převzala tyto radioaktivní odpady k uložení.

(6) Radioaktivní odpady okamžikem převzetí Správou od jejich původce přecházejí do vlastnictví státu. Předání a převzetí radioaktivních odpadů si původce a Správa navzájem písemně potvrdí.

HLAVA PÁTÁ OBČANSKOPRÁVNÍ ODPOVĚDNOST ZA JADERNÉ ŠKODY

§ 32

(1) Pro účely občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody se použijí ustanovení mezinárodní smlouvy²⁶⁾, kterou je Česká republika vázána.

(2) Ustanovení obecných právních předpisů^{27),28)} o odpovědnosti za škodu se použijí jen tehdy, nestanoví-li mezinárodní smlouva²⁶⁾ nebo tento zákon jinak.

---

²⁶⁾ Vídeňská úmluva o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody a Společný protokol týkající se aplikace Vídeňské úmluvy a Pařížské úmluvy, vyhlášené pod č. 133/1994 Sb.

²⁷⁾ Zákon č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

²⁸⁾ § 5 odst. 2 zákona ČNR č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění zákona č. 254/1994 Sb.

§ 33

(1) Držitel povolení k provozu jaderného zařízení²⁹⁾ nebo k jakékoliv činnosti spojené s užíváním jaderného zařízení nebo držitel povolení k přepravě jaderných materiálů³⁰⁾ je provozovatelem³¹⁾ odpovědným za jadernou škodu³²⁾ podle mezinárodní smlouvy²⁶⁾, kterou je Česká republika vázána.

(2) Pokud jedna osoba je držitelem povolení k více jaderným zařízením nacházejícím se na území, pro něž byl schválen společný vnitřní havarijný plán, jsou tato zařízení považována pro účely odpovědnosti za jaderné škody za jedno jaderné zařízení. Za jedno jaderné zařízení ve vztahu k odpovědnosti za jaderné škody však nelze považovat více jaderných zařízení, ke kterým mají povolení různé osoby, i když tato zařízení na sebe přímo navazují.

§ 34

(1) Při stanovení rozsahu a způsobu náhrady jaderné škody se použijí ustanovení obecných právních předpisů o odpovědnosti za škodu²⁷⁾. Pro stanovení výše škody se použijí předpisy platné v době vzniku jaderné události³³⁾, která jadernou škodu způsobila.

(2) Jadernou škodou je také škoda vzniklá vynaložením nákladů na nezbytná opatření k odvrácení nebo snížení ozáření nebo k obnovení původního nebo obdobného stavu životního prostředí, pokud byla tato opatření vyvolána v důsledku jaderné události a povaha škody to umožňuje.

(3) Prováděcí předpis stanoví limity koncentrace a množství jaderného materiálu, na které se ustanovení o jaderných škodách v souladu s mezinárodní smlouvou³⁴⁾ nevztahují.

§ 35

Odpovědnost držitele povolení za jadernou škodu způsobenou každou jednotlivou jadernou událostí je omezena v případě

- a) jaderných zařízení pro energetické účely³⁵⁾, skladů a úložišť vyhořelého jaderného paliva, určeného pro tato zařízení, nebo jaderných materiálů, vzniklých zpracováním tohoto paliva, na částku 8 mld. Kč,
- b) ostatních jaderných zařízení a přeprav na částku 2 mld. Kč.

§ 36

(1) Držitel povolení podle § 33 je povinen sjednat pojištění své odpovědnosti za jadernou škodu s pojištěním oprávněným podle zvláštního zákona³⁶⁾, pokud není stanoveno jiné finanční zajištění pro případ odpovědnosti za jadernou škodu.

(2) Ministerstvo financí v dohodě s Úřadem a Ministerstvem průmyslu a obchodu stanoví formou rozhodnutí o výjimce z odstavce 1 v zájmu hospodárného vynakládání státních

²⁹⁾ Čl. I bod 1 písm. j) Vídeňské úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

³⁰⁾ Čl. I bod 1 písm. h) Vídeňské úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

³¹⁾ Čl. I bod 1 písm. c) Vídeňské úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

³²⁾ Čl. I bod 1 písm. k) Vídeňské úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

³³⁾ Čl. I bod 1 písm. l) Vídeňské úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

³⁴⁾ Čl. I bod 2 Vídeňské úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody.

³⁵⁾ Zákon č. 222/1994 Sb.

³⁶⁾ Zákon ČNR č. 185/1991 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů.

prostředků, u kterého držitele povolení se namísto pojištění vyžaduje jiné finanční zajištění pro případ odpovědnosti za jadernou škodu.

(3) Pojistná částka v případech podle § 35 písm. a) nesmí být nižší než 2 mld. Kč, v případech podle § 35 písm. b) nižší než 300 mil. Kč.

(4) Pojištění se uzavírá nebo jiné finanční zajištění se stanoví zvlášť pro každé jaderné zařízení nebo přepravu jaderných materiálů ve smyslu § 33 odst. 2.

(5) Bližší podmínky pojištění stanoví všeobecné pojistné podmínky pojistitele schválené orgánem státního dozoru nad pojišťovnictvím. Bližší podmínky jiného finančního zajištění stanoví Ministerstvo financí.

§ 37

(1) Stát poskytuje záruku za uspokojení přiznaných nároků na náhradu jaderné škody, pokud nejsou uhrazeny z povinného pojištění nebo jiného stanoveného finančního zajištění, a to do částky

- a) 8 mld. Kč po vyčerpání plnění pojistitele v rozsahu 2 mld. Kč v případech zařízení podle § 35 písm. a),
- b) 2 mld. Kč po vyčerpání plnění pojistitele v rozsahu 300 mil. Kč v případech zařízení podle § 35 písm. b).

(2) Právo státu jako ručitele na postih za uspokojení přiznaných nároků na náhradu jaderné škody vůči držiteli povolení není dotčeno.

§ 38

(1) Právo na náhradu jaderné škody se promlčí, jestliže nárok na její náhradu nebyl uplatněn ve lhůtě tří let ode dne, kdy se poškozený o události, která vedla k jaderné škodě, a o tom, kdo za ni odpovídá, dozvěděl nebo mohl dozvědět, nejpozději však ve lhůtě deseti let ode dne vzniku takové události, popřípadě po uplynutí platnosti pojištění, pokud byla platnost pojištění delší.

(2) Držitel povolení je v případě, kdy u něj dojde ke vzniku jaderné události, povinen písemně oznámit v oblasti ovlivněné touto událostí podle zjištění Úřadu na základě činnosti celostátní radiační monitorovací sítě podle § 3 odst. 2 písm. j), že za jadernou škodu způsobenou touto událostí odpovídá. Toto písemné oznámení musí být veřejně přístupné u držitele povolení a na příslušném krajském úřadu a na všech obecních úřadech v této oblasti.

HLAVA ŠESTÁ VÝKON STÁTNÍHO DOZORU A POKUTY

§ 39

Kontrolní činnost

(1) Úřad kontroluje dodržování tohoto zákona a dalších předpisů vydaných na jeho základě. Úřad vykonává kontrolu u osob, kterým bylo vydáno povolení podle § 9 odst. 1 nebo splnily ohlašovací povinnost podle § 21 odst. 2, u osob vykonávajících činnosti související s využíváním jaderné energie a činnosti vedoucí k ozáření, které nevyžadují povolení ani ohlášení, u osob odpovědných za přípravu nebo za provádění zásahů ke snížení přírodního

ozáření nebo ozáření v důsledku radiačních nehod a u osob, u nichž lze důvodně předpokládat, že neoprávněně využívají jadernou energii nebo vykonávají činnosti vedoucí k ozáření, a u osob, u nichž je důvodné podezření, že porušují závazky vyplývající z mezinárodních smluv, které se týkají využívání jaderné energie a ionizujícího záření a kterými je Česká republika vázána, a u výrobců, dovozců a dodavatelů stavebních materiálů a vod.

(2) Kontrolními pracovníky Úřadu jsou inspektoři jaderné bezpečnosti a inspektoři radiační ochrany (dále jen "inspektor"). Inspektorem může být pouze osoba způsobilá k právním úkonům, která má vysokoškolské vzdělání příslušného směru a tři roky odborné praxe. Inspektor musí být odborně způsobilý v jím kontrolované oblasti, bezúhonný podle § 11 a bezpečnostně způsobilý podle zvláštního právního předpisu^{1c)} v případě vykonávání citlivých činností podle § 2a. Inspektory jmenuje předseda Úřadu.

(3) Inspektoři kontrolují, zda osoby uvedené v odstavci 1 dodržují ustanovení tohoto zákona a prováděcích předpisů a zda dodržují předmět a rozsah vydaného povolení, včetně stanovených podmínek.

(4) Inspektoři v rámci kontrolní činnosti a předseda Úřadu jsou oprávněni, vedle práv vyplývajících ze zvláštních předpisů³⁷⁾,

- a) vstupovat kdykoliv do objektů, zařízení a provozů, na pozemky a do jiných prostor kontrolovaných osob, kde se provádějí činnosti související s využíváním jaderné energie nebo činnosti vedoucí k ozáření,
- b) provádět kontrolu dodržování požadavků a podmínek jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti a stavu jaderného zařízení, dodržování limitů a podmínek a provozních předpisů a technických požadavků na technickou bezpečnost vybraných zařízení,
- c) požadovat důkazy o plnění všech stanovených povinností při zajišťování jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany, havarijní připravenosti jaderného zařízení a technické bezpečnosti vybraných zařízení,
- d) provádět měření a odebrat u kontrolovaných osob vzorky potřebné pro kontrolu dodržování tohoto zákona a dalších předpisů vydaných na jeho základě,
- e) provádět fyzickou kontrolu jaderných položek nebo zdrojů ionizujícího záření, včetně kontroly jejich evidence,
- f) prověřovat odbornou způsobilost a zvláštní odbornou způsobilost podle tohoto zákona,
- g) účastnit se šetření a likvidace událostí důležitých z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti, včetně neoprávněného nakládání s jadernými položkami nebo zdroji ionizujícího záření.

(5) Provádět fyzickou kontrolu jaderných položek a kontrolu jejich evidence jsou oprávněni v doprovodu inspektorů Úřadu též inspektoři Mezinárodní agentury pro atomovou energii v souladu s mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána²⁾. Prověřování plnění závazků vyplývajících ze Smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek provádí inspektoři pověřeni podle této Smlouvy. Způsob provedení kontroly se řídí ustanovením této Smlouvy.

(6) Nestanoví-li tento zákon jinak, řídí se postup při kontrolní činnosti zvláštním zákonem³⁷⁾.

---

³⁷⁾ Zákon ČNR č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění zákona č. 166/1993 Sb.

§ 40

Opatření k nápravě

(1) Zjistí-li inspektor nedostatky v činnosti u kontrolované osoby, je oprávněn podle povahy zjištěného nedostatku

- a) vyžadovat, aby kontrolovaná osoba ve stanovené lhůtě zjednala nápravu,
- b) uložit kontrolované osobě provedení technických kontrol, revizí nebo zkoušek provozní způsobilosti zařízení, jejich částí, systému nebo jejich souborů, pokud je to nezbytné pro ověření jaderné bezpečnosti radiační ochrany, a dále monitorování a provedení zásahů k omezení nebo likvidaci přetrvávajícího ozáření,
- c) odebrat oprávnění zvláštní odborné způsobilosti zaměstnanci kontrolované osoby, který závažně porušil své povinnosti nebo který nevyhovuje odborné, zdravotní nebo psychické způsobilosti,
- d) navrhnout uložení pokuty.

(2) Úřad je oprávněn v případě nebezpečí z prodlení nebo při vzniku nežádoucích skutečností důležitých z hlediska jaderné bezpečnosti, radiační ochrany, fyzické ochrany a havarijní připravenosti vydat předběžné opatření³⁸⁾ ukládající kontrolované osobě snížit výkon nebo zastavit provoz jaderného zařízení, zastavit montáž součástí nebo systémů jaderného zařízení, zákaz nakládání s jadernými položkami, zdroji ionizujícího záření nebo radioaktivními odpady nebo povinnost strpět, aby s nimi na její náklady nakládala jiná osoba.

§ 41

Pokuty

Úřad uloží za porušení právní povinnosti stanovené tímto zákonem pokutu až do výše

- a) 100 mil. Kč tomu, kdo poruší zákaz využívání jaderné energie k jiným než mírovým účelům podle § 4 nebo zákaz podle § 5 odst. 1,
- b) 50 mil. Kč osobě, která vykonává bez povolení činnosti podle § 9 odst. 1,
- c) 10 mil. Kč držiteli povolení za porušení povinností podle § 17 až 20,
- d) 10 mil. Kč osobě, která poruší zákaz dovozu radioaktivních odpadů k jejich uložení podle § 5 odst. 2, neplní povinnost odvodů na jaderný účet podle § 27 nebo povinnost ukládání radioaktivních odpadů pouze osobou určenou k tomu podle § 26 a § 48 odst. 1,
- e) 200 tisíc Kč fyzickým osobám statutárních orgánů a 100 tisíc Kč zaměstnancům kontrolované osoby za zkreslení nebo zatajení skutečností důležitých pro výkon dozoru nebo za neposkytnutí součinnosti při kontrole,
- f) 1 mil. Kč za nesplnění ostatních povinností uložených tímto zákonem.

§ 42

(1) Pokutu podle § 41 lze uložit do tří let ode dne, kdy Úřad zjistil porušení povinnosti, nejdéle však do deseti let ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo.

(2) Při stanovení výše pokuty se přihlíží k závažnosti, významu a době trvání protiprávního jednání a k rozsahu způsobených následků, k včasnosti a účinné součinnosti při odstraňování závad. V případě, kdy došlo k nápravě bezprostředně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinnosti, a Úřadu byla poskytnuta účinná součinnost a nedošlo-li ke vzniku škody osobám nebo na životní prostředí, Úřad může od uložení pokuty upustit.

---

³⁸⁾ § 43 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

(3) Úřad zahájené správní řízení s fyzickou osobou o udělení pokuty podle tohoto zákona zastaví nebo řízení nezahajuje, pokud správní delikt byl spáchán v souběhu s její trestnou činností a o skutku bylo pravomocně rozhodnuto orgánem činným v trestním řízení. Pokud bylo trestní řízení teprve zahájeno, Úřad správní řízení přeruší. Po dobu trestního řízení neběží lhůty podle § 42.

(4) Úřad vybírá pokuty uložené podle § 41. Pokuty jsou příjmem státního rozpočtu.

ČÁST II.

zrušena

§ 43

zrušen

ČÁST III.

zrušena

ČÁST IV.

DOPLNĚNÍ ZÁKONA ČESKÉ NÁRODNÍ RADY Č. 586/1992 SB., O DANÍCH Z PŘÍJMŮ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

§ 45

Zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb. a zákona č. 316/1996 Sb., se doplňuje takto:

V § 18 odst. 2 písm. b) se tečka nahrazuje čárkou a vkládá se nové písmeno c), které včetně poznámky č. 19e) zní:

"c) příjmy z vlastní činnosti Správy úložišť radioaktivních odpadů^{19e)} s výjimkou příjmů podléhajících zvláštní sazbě daně vybírané srážkou podle § 36 tohoto zákona .

19e) § 26 odst. 8 zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů."

ČÁST V.

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 46

Úkoly a povinnosti ústředních orgánů státní správy v oblasti havarijní připravenosti

(1) Pro potřeby radiační monitorovací sítě na území České republiky

a) Ministerstvo financí zajišťuje provoz určených částí měřicích míst na hraničních přechodech a podílí se na zajištění mobilních skupin,

- b) Ministerstvo obrany se podílí na zajištění sítě včasného zjišťování radiační situace, měřicích míst na uzávěrách a na hraničních přechodech, mobilních skupin a letecké skupiny a zajišťuje letecké prostředky průzkumu,
- c) Ministerstvo vnitra se podílí na zajištění mobilních skupin,
- d) Ministerstvo zemědělství se podílí na zajištění měřicích míst kontaminace vod a měřicích míst kontaminace potravin,
- e) Ministerstvo životního prostředí zajišťuje meteorologické služby a podílí se na zajištění sítě včasného zjišťování radiační situace, měřicích míst kontaminace ovzduší a měřicích míst kontaminace vody.

Prováděcí právní předpis stanoví způsob přenosu dat.

(2) Ministerstvo vnitra poskytuje při zajišťování havarijní připravenosti a při jejím ověřování systém vyrozumění a varování.

(3) Ministerstvo zdravotnictví vytváří systém poskytování speciální lékařské pomoci vybranými klinickými pracovišti osobám ozářeným při radiačních nehodách.

§ 46a

(1) Krajský úřad v rámci ochrany obyvatelstva před ozářením z přírodních zdrojů

- a) provádí distribuci a sběr detektorů určených k vyhledávání staveb s vyšší úrovní ozáření z přírodních radionuklidů v jejich vnitřním ovzduší způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem,
- b) předává majitelům staveb výsledky měření a informuje je o podmínkách získání dotace ze státního rozpočtu podle § 28 odst. 2 písm. e),
- c) přijímá žádosti o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu podle § 28 odst. 2 písm. e) a spolu se svým stanoviskem a stanoviskem Úřadu, které si vyžádá, je předává Ministerstvu financí,
- d) kontroluje ve spolupráci s Úřadem a příslušným stavebním úřadem účinnost prováděných opatření na ochranu zdraví obyvatelstva před ozářením z přírodních radionuklidů.

(2) Dotace ze státního rozpočtu podle § 28 odst. 2 písm. e) poskytuje Ministerstvo financí. Postup při přijímání žádostí o poskytnutí těchto dotací, náležitosti žádosti, jakož i postup při předávání žádostí krajským úřadem Ministerstvu financí upraví prováděcí právní předpis.

(3) Úřad

- a) koordinuje a metodicky řídí distribuci a sběr detektorů určených k vyhledávání staveb s vyšší úrovní ozáření z přírodních radionuklidů v jejich vnitřním ovzduší,
- b) stanoví prováděcím právním předpisem podmínky pro poskytnutí dotace ze státního rozpočtu podle § 28 odst. 2 písm. e) a ve spolupráci s krajskými úřady vede evidenci vyhledaných objektů splňujících tyto podmínky,
- c) vydává stanovisko k žádosti o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu podle § 28 odst. 2 písm. e) a stanovisko k posouzení účinnosti protiradonového opatření.

§ 46b

Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 46c

(1) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky Úřadu pro výkon působnosti podle § 3 odst. 2 písm. i) a o) zákona poskytuje

- a) referenční údaje ze základního registru obyvatel,
- b) údaje z agendového informačního systému evidence obyvatel,
- c) údaje z agendového informačního systému cizinců.

(2) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. a) jsou

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) datum, místo a okres narození; u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,
- d) adresa místa pobytu,
- e) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(3) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. b) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví,
- d) místo a okres narození; u občana, který se narodil v cizině, stát, kde se narodil,
- e) rodné číslo,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, datum, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo.

(4) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. c) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) pohlaví,
- d) místo a stát, kde se cizinec narodil,
- e) rodné číslo,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) druh a adresa místa pobytu,
- h) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, a datum úmrtí.

(5) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel nebo agendového informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(6) Z poskytovaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu.

§ 47

(1) V řízení podle tohoto zákona se postupuje podle obecných právních předpisů^{37),39)}, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Osoby, které ukládají radioaktivní odpady na základě povolení vydaných podle zákona č. 28/1984 Sb., o státním dozoru nad jadernou bezpečností jaderných zařízení, nebo na základě vyhlášky Ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 59/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením, jsou oprávněny vykonávat tuto činnost do okamžiku předání svých úložišť radioaktivních odpadů Správě podle § 48 odst. 1.

(3) Osoby, které vykonávají činnosti upravené v tomto zákoně na základě povolení nebo souhlasu vydaného podle zákona č. 28/1984 Sb., o státním dozoru nad jadernou bezpečností jaderných zařízení, jsou povinny přizpůsobit své právní poměry do jednoho roku od nabytí účinnosti tohoto zákona požadavkům uvedeným v § 18 odst. 1 písm. e) a § 36, do dvou let od nabytí účinnosti tohoto zákona požadavkům uvedeným v § 17 odst. 1 písm. i), v § 18 odst. 1 písm. m) a n) a ostatním požadavkům tohoto zákona do pěti let od nabytí jeho účinnosti s výjimkou § 48, kdy povinnost vzniká dnem zřízení jaderného účtu. Uplynutím těchto lhůt platnost původního povolení nebo souhlasu zaniká.

(4) Platnost oprávnění k nakládání se zdroji ionizujícího záření vydaných podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 59/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením, končí uplynutím doby, na kterou byla vydána, nejpozději však uplynutím pěti let od účinnosti tohoto zákona.

(5) Řízení, která neskončila před nabytím účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle právních předpisů platných v době zahájení řízení.

(6) Zóny havarijního plánování stanovené před účinností tohoto zákona se pokládají za zóny havarijního plánování stanovené tímto zákonem.

(7) Úřad vydá vyhlášky k provedení § 2, 3, 4, 4a, 4b, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 17, 18, s výjimkou odstavce 1 písm. h), § 20, 22, 23, 24, 34, 46 a bodů A.I.1, A.I.2, B.I.1, D.b)4, I.6., I.7, I.8, I. 2, I. 3 a P. přílohy.

(8) Ministerstvo průmyslu a obchodu v dohodě s Úřadem stanoví právním předpisem zvláštní požadavky na zabezpečování jednotnosti a správnosti měřidel a měření při činnostech spojených s využíváním jaderné energie a při činnostech vedoucích k ozáření.

(9) Ministerstvo průmyslu a obchodu v dohodě s Úřadem a Ministerstvem financí vydá prováděcí právní předpis k § 18 odst. 1 písm. h).

(10) Úřad vydá vyhlášku k provedení § 46a odst. 1 písm. a) a § 46a odst. 3 písm. b). Ministerstvo financí vydá vyhlášku k provedení § 46a odst. 2.

(11) Ministerstvo obrany v rámci své působnosti vykonávat státní dozor nad radiační ochranou ve vojenských objektech činí opatření k odstranění zjištěných nedostatků a poskytuje Úřadu informace důležité z hlediska radiační ochrany.

---

³⁹⁾ Zákon č. 71/1967 Sb.

(12) Pro účely zvláštního právního předpisu^{39a)} se ozáření ionizujícím zářením, včetně významně zvýšeného ozáření z přírodních zdrojů, považuje na pracovištích za rizikový faktor pracovních podmínek a na práci v kontrolovaných pásmech se vztahuje i zvláštní právní předpis^{39a)}, pokud tímto zákonem není stanoveno jinak. Práce se zdroji ionizujícího záření, které smí vykonávat pouze pracovníci kategorie A, a práce při výkonu dozoru nad jadernou bezpečností a radiační ochranou jsou ve smyslu zvláštního právního předpisu^{39b)} pracemi kategorie druhé a pracemi rizikovými. Ostatní práce se zdroji ionizujícího záření se považují za práce kategorie první.

§ 48

(1) Úložiště radioaktivních odpadů, provozovaná dosud jinými osobami než Správou, budou převedena do tří let od nabytí účinnosti tohoto zákona do vlastnictví státu a svěřena Správě, s výjimkou úložišť tvořených výsypkami, odkališti nebo odvaly vzniklými hornickou činností, které obsahují radioaktivní odpady, případně tvořených důlními díly, do jejichž základky jsou použity radioaktivní odpady,

- a) pokud je jejich provozovatelem státní podnik⁴⁰⁾ a do tří let od nabytí účinnosti tohoto zákona získá povolení Úřadu podle § 9 písm. j) nebo
- b) pokud jejich vlastník do tří let od nabytí účinnosti tohoto zákona se Správou uzavře smlouvu k zajištění radiační ochrany nebo
- c) u kterých zásah ke snížení radioaktivního znečištění není zdůvodněn přínosem podle § 6 odst. 2.

(2) Státní podnik⁴⁰⁾, u kterého zakladatel vyhlásil útlum, není povinen vytvářet rezervu na vyřazování z provozu podle § 18 odst. 1 písm. h).

§ 49

Závěrečná ustanovení

Zrušují se:

1. Zákon č. 287/1993 Sb., o působnosti Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, ve znění zákona č. 85/1995 Sb.
2. Zákon č. 28/1984 Sb., o státním dozoru nad jadernou bezpečností jaderných zařízení.
3. Vyhláška Ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky č. 59/1972 Sb., o ochraně zdraví před ionizujícím zářením.
4. Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 28/1977 Sb., o evidenci a kontrole jaderných materiálů, ve znění vyhlášky č. 100/1989 Sb.
5. Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 67/1987 Sb., o zajištění jaderné bezpečnosti při zacházení s radioaktivními odpady.
6. Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 100/1989 Sb., o bezpečnostní ochraně jaderných zařízení a jaderných materiálů.
7. Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 191/1989 Sb., kterou se stanoví způsob, lhůty a podmínky ověřování zvláštní odborné způsobilosti vybraných pracovníků jaderných zařízení.
8. Vyhláška Československé komise pro atomovou energii č. 436/1990 Sb., o zajištění jakosti vybraných zařízení z hlediska jaderné bezpečnosti jaderných zařízení.

^{39a)} § 134c zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 155/2000 Sb.

^{39b)} Zákon č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰⁾ Zákon č. 111/1990 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů.

9. Vyhláška Ministerstva zdravotnictví České republiky č. 76/1991 Sb., o požadavcích na omezování ozáření z radonu a dalších přírodních radionuklidů.
10. Výnos Československé komise pro atomovou energii č. 2/1978 o zajištění jaderné bezpečnosti při navrhování, povolování a provádění staveb s jaderně energetickým zařízením (registrován v částce 28/1978 Sb.).
11. Výnos Československé komise pro atomovou energii č. 4/1979 o obecných kritériích zajištění jaderné bezpečnosti při umísťování staveb s jaderně energetickým zařízením (registrován v částce 9/1979 Sb.).
12. Výnos Československé komise pro atomovou energii č. 6/1980 o zajištění jaderné bezpečnosti při spouštění a provozu jaderně energetických zařízení (registrován v částce 13/1980 Sb.).
13. Výnos Československé komise pro atomovou energii č. 8/1981 o zkoušení zařízení pro přepravu a ukládání radioaktivních materiálů (registrován v částce 20/1981 Sb.).
14. Výnos Československé komise pro atomovou energii č. 9/1985 o zajištění jaderné bezpečnosti výzkumných jaderných zařízení (registrován v částce 11/1985 Sb.).

§ 50

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1997, s výjimkou hlavy čtvrté a páté a § 48, které nabývají účinnosti dnem vyhlášení.

Zeman v. r.

Havel v. r.

Klaus v. r.

Příloha

Obsah dokumentace požadované pro vydání povolení k jednotlivým činnostem podle § 13 odst. 3 písm. d) tohoto zákona

A. Dokumentace pro povolení umístění jaderného zařízení nebo úložišť radioaktivních odpadů

I. Zadávací bezpečnostní zpráva, jejímž obsahem musí být

1. charakteristika a průkazy o vhodnosti vybrané lokality z hlediska kritérií na umístění jaderných zařízení nebo úložišť radioaktivních odpadů stanovených prováděcím právním předpisem,
2. charakteristika a předběžné hodnocení koncepce projektu z hlediska požadavků stanovených prováděcím předpisem na jadernou bezpečnost, radiační ochranu, havarijní připravenost,
3. předběžné hodnocení vlivu provozu navrhovaného zařízení na zaměstnance, obyvatele a životní prostředí,
4. návrh koncepce bezpečného ukončení provozu,
5. vyhodnocení zabezpečení jakosti při výběru lokality, způsob zabezpečení jakosti přípravy realizace výstavby a zásady zabezpečení jakosti navazujících etap.

II. Analýza potřeb a možnosti zajištění fyzické ochrany.

B. Dokumentace pro povolení výstavby jaderného zařízení nebo pracoviště IV. kategorie

I. Předběžná bezpečnostní zpráva, jejímž obsahem musí být

1. průkaz, že navrhované řešení dané projektem splňuje požadavky na jadernou bezpečnost, radiační ochranu a havarijní připravenost stanovené prováděcími předpisy,
2. bezpečnostní rozbor a rozbor možnosti neoprávněného nakládání s jadernými materiály a zdroji ionizujícího záření a hodnocení jejich následků na pracovníky, obyvatele a životní prostředí,
3. údaje o předpokládané životnosti jaderného zařízení nebo velmi významného zdroje ionizujícího záření,
4. hodnocení vzniku radioaktivních odpadů a nakládání s nimi během uvádění do provozu a provozu povolovaného zařízení nebo pracoviště,
5. koncepce bezpečného ukončení provozu a vyřazení z provozu povolovaného zařízení nebo pracoviště, včetně likvidace radioaktivních odpadů,
6. koncepce nakládání s vyhořelým jaderným palivem,
7. vyhodnocení zabezpečování jakosti při přípravě výstavby, způsob zabezpečování jakosti realizace výstavby a zásady zabezpečování jakosti navazujících etap,

8. seznam vybraných zařízení.

II. Návrh způsobu zajištění fyzické ochrany.

Dokumentaci uvedenou v bodě I. 8 a v bodě II. schvaluje Úřad.

C. Dokumentace pro povolení jednotlivých etap uvádění jaderného zařízení do provozu

a. Pro etapy před zavezením jaderného paliva do reaktoru

1. harmonogram prací dané etapy,
2. program dané etapy,
3. průkazy připravenosti zařízení a personálu k dané etapě,
4. vyhodnocení výsledků předchozí etapy,
5. způsob zajištění fyzické ochrany.

b. Pro první zavezení jaderného paliva do reaktoru

I. předprovozní bezpečnostní zpráva, která musí obsahovat

1. popis změny původního projektu hodnoceného v předběžné bezpečnostní zprávě a průkazy, že nedošlo ke snížení úrovně jaderné bezpečnosti jaderného zařízení,
2. doplňující a upřesňující průkazy o zajištění jaderné bezpečnosti a radiační ochrany,
3. limity a podmínky bezpečného provozu jaderného zařízení,
4. neutronově-fyzikální charakteristiky reaktoru,
5. způsob nakládání s radioaktivními odpady,
6. vyhodnocení jakosti vybraných zařízení;

II. další dokumentace, která musí obsahovat

1. průkaz, že byly splněny předchozí rozhodnutí a podmínky Úřadu,
2. harmonogram zavážení jaderného paliva,
3. program zavážení jaderného paliva,
4. průkaz připravenosti zařízení a personálu k zavážení jaderného paliva,
5. vyhodnocení výsledku předchozích etap,
6. vnitřní havarijní plán,
7. změny v zajištění fyzické ochrany,

8. program provozních kontrol,
  9. návrh způsobu vyřazování z provozu,
  10. odhad nákladů na vyřazování z provozu podle bodu II. 9 ověřený Správou.
- c. Pro etapy následující po prvním zavážení jaderného paliva do reaktoru
1. harmonogram prací dané etapy,
  2. program dané etapy,
  3. průkazy o připravenosti zařízení a personálu k dané etapě,
  4. vyhodnocení výsledků předchozí etapy.
- d. Pro etapu zkušebního provozu úložiště radioaktivních odpadů
- I. předprovozní bezpečnostní zpráva, která musí obsahovat
    1. popis změny původního projektu hodnoceného v předběžné bezpečnostní zprávě a důkazy, že nedošlo ke snížení úrovně jaderné bezpečnosti jaderného zařízení,
    2. doplňující upřesňující průkazy o zajištění jaderné bezpečnosti a radiační ochrany,
    3. limity a podmínky bezpečného provozu jaderného zařízení,
    4. způsob nakládání s radioaktivními odpady,
    5. vyhodnocení jakosti vybraných zařízení;
  - II. další dokumentace, která musí obsahovat
    1. harmonogram prací,
    2. program prací,
    3. důkaz, že byly splněny předchozí rozhodnutí a podmínky Úřadu,
    4. důkazy připravenosti zařízení a personálu,
    5. způsob zajištění fyzické ochrany,
    6. vnitřní havarijní plán,
    7. program provozních kontrol.

Dokumentaci uvedenou pod písmenem a) v bodech 2 a 5, pod písmenem b) v bodech I. 3, II. 6 až 9 a pod písmenem c) v bodě 2 a pod písmenem d) v bodech I.3, II.5 a II.6 schvaluje Úřad. Úřad může zahájit řízení, i když není předložena dokumentace podle bodů II. 4.

D. Dokumentace pro povolení provozu jaderného zařízení nebo pracoviště III. nebo IV. kategorie

a. Pro povolení provozu jaderného zařízení

1. doplňky předprovozní bezpečnostní zprávy a další doplňky dokumentace vyžadované k vydání povolení pro první zavezení jaderného paliva do reaktoru, vztahující se ke změnám realizovaným po prvním zavezení jaderného paliva,
2. vyhodnocení výsledků předchozích etap uvádění do provozu,
3. průkaz o splnění předchozích rozhodnutí a podmínek Úřadu,
4. průkaz o připravenosti zařízení a personálu k provozu,
5. harmonogram provozu,
6. aktualizované limity a podmínky pro bezpečný provoz.

b. Pro povolení provozu pracoviště III. nebo IV. kategorie

1. očekávaný způsob a rozsah prací se zdroji ionizujícího záření na pracovišti, specifikace zdrojů záření, s kterými má být nakládáno, jejich typy a příslušenství,
2. popis stavu stavebních a montážních prací, důkaz o účinnosti stínění, izolačních a ochranných zařízení, dovolujících zahájení radiačních činností,
3. důkaz optimalizace radiační ochrany (§ 4 odst. 4 tohoto zákona),
4. program monitorování v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem,
5. návrh vymezení kontrolovaného pásma, předpokládaný počet osob pracujících v něm a způsob zábrany vstupu nepovolovaných osob do tohoto pásma,
6. vnitřní havarijní plán,
7. doklad o zvláštní odborné způsobilosti pracovníků vykonávajících činnosti významné z hlediska radiační ochrany,
8. předpokládaný druh a množství uvolňovaných radionuklidů a předpokládaný druh a množství vznikajících radioaktivních odpadů a způsob jejich likvidace,
9. návrh způsobu vyřazování z provozu a odhad nákladů na vyřazování ověřený Správou.

Dokumentaci uvedenou pod písmenem a) v bodě 6 a pod písmenem b) v bodech 4, 5 a 6 schvaluje Úřad. Úřad může zahájit řízení, i když není předložena dokumentace podle písmene a) bodu 4.

E. Dokumentace pro povolení k opětovnému uvedení jaderného reaktoru do kritického stavu po výměně jaderného paliva

1. Neutronově-fyzikální charakteristiky reaktoru,

2. průkazy o připravenosti zařízení a personálu k opětovnému uvedení jaderného reaktoru do kritického stavu, včetně předběžného vyhodnocení provozních kontrol,
3. harmonogram dalšího provozu.

Úřad může zahájit řízení, i když není předložena dokumentace podle bodu 2.

F. Dokumentace pro povolení provedení rekonstrukce nebo jiných změn ovlivňujících jadernou bezpečnost, radiační ochranu, fyzickou ochranu a havarijní připravenost jaderného zařízení nebo pracoviště III. nebo IV. kategorie

1. Popis a zdůvodnění připravované rekonstrukce nebo jiných změn,
2. aktualizace dokumentace, která byla schválena v rámci uvádění do provozu a provozu jaderného zařízení,
3. předpokládaný časový harmonogram rekonstrukce nebo změn,
4. průkazy, že důsledky rekonstrukce nebo jiných prováděných změn neovlivní nepříznivě jadernou bezpečnost, radiační ochranu, fyzickou ochranu a havarijní připravenost

Dokumentaci uvedenou v bodě 2 schvaluje Úřad.

G. Dokumentace pro povolení jednotlivých etap vyřazování z provozu jaderného zařízení nebo pracoviště III. nebo IV. kategorie

1. Průkaz o finančním krytí vyřazování z provozu,
2. popis změn lokality v důsledku provozu jaderného zařízení,
3. popis technologických postupů navržených pro vyřazování,
4. časový harmonogram vyřazování,
5. způsob demontáže, dekontaminace, úpravy, přepravy, skladování a likvidace částí zařízení znečištěných radionuklidy,
6. předpokládané radionuklidové složení a aktivity radionuklidů uváděných do životního prostředí a vzniklých radioaktivních odpadů,
7. způsob nakládání s radioaktivními odpady, včetně jejich uložení,
8. limity a podmínky pro nakládání s radioaktivními odpady v průběhu vyřazování,
9. bezpečnostní rozbor,
10. rozsah a způsob měření a hodnocení ozáření zaměstnanců a osob a znečištění pracoviště a jeho okolí radionuklidy a ionizujícím zářením,
11. vnitřní havarijní plán,
12. průkaz zajištění fyzické ochrany jaderného zařízení vyřazeného z provozu.

Dokumentaci uvedenou v bodech 8, 10 a 11 schvaluje Úřad.

H. Dokumentace pro povolení uvádění radionuklidů do životního prostředí

1. Zdůvodnění uvedení radionuklidů do životního prostředí,
2. radionuklidové složení a aktivity radionuklidů uváděných do životního prostředí,
3. zhodnocení ozáření kritické skupiny obyvatel uvolněnými radionuklidy,
4. analýza možností kumulace radionuklidů v životním prostředí při jejich dlouhodobém vypouštění.

I. Dokumentace pro povolení nakládání se zdroji ionizujícího záření

1. Zdůvodnění nakládání se zdroji záření,
2. specifikace zdrojů záření, s kterými má být nakládáno, jejich typy a příslušenství,
3. popis vymezení sledovaného pásma (§ 4 odst. 4 tohoto zákona) na pracovišti, kde bude se zdroji nakládáno, (schematický plán) doplněný informací o stínění, ochranných zařízeních a vybavení pracovních míst,
4. důkaz optimalizace radiační ochrany (§ 4 odst. 4 tohoto zákona),
5. doklad o zvláštní odborné způsobilosti pracovníků vykonávajících činnosti významné z hlediska radiační ochrany,
6. program monitorování v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem,
7. v případech stanovených prováděcím právním předpisem návrh vymezení kontrolovaného pásma, předpokládaný počet osob pracujících v něm a způsob zábrany vstupu nepovolaných osob do tohoto pásma,
8. při nakládání se zdroji stanovenými prováděcím právním předpisem vnitřní havarijný plán,
9. při očekávaném uvolňování radionuklidů do životního prostředí nebo vzniku radioaktivních odpadů předpokládaný druh a množství uvolňovaných radionuklidů a předpokládaný druh a množství vznikajících radioaktivních odpadů a způsob jejich likvidace,
10. při výrobě nebo dovozu zdrojů specifikace typů zdrojů ionizujícího záření, které mají být vyráběny nebo dováženy, jejich očekávaná množství a harmonogram výroby nebo dovozu a důkaz schopnosti ověřovat shodu vlastností jednotlivých výrobků s daným typem,
11. při distribuci zdrojů ionizujícího záření nebo jiném uvádění na trh specifikace typů zdrojů ionizujícího záření a očekávaná množství jednotlivých výrobků,
12. při provádění zkoušek stanovených prováděcím právním předpisem k hodnocení vlastností umělých zdrojů důkaz o schopnosti měřit a ověřovat vlastnosti zdrojů ionizujícího záření, návrh příslušných metodik a postupů, přehled přístrojového

vybavení a jeho zajištění pro vykonávání navrhovaných služeb a koncepce metrologického zabezpečení,

13. při vývozu zdrojů ionizujícího záření specifikace typů, které mají být vyváženy, jejich očekávaná množství a harmonogram vývozu a u zdrojů stanovených prováděcím právním předpisem rovněž doklad potvrzený kompetentním orgánem země příjemce o tom, že příjemce splňuje podmínky pro nakládání se zdroji ionizujícího záření.

Dokumentaci uvedenou pod body 6, 7 a 8 schvaluje Úřad.

J. Dokumentace pro povolení nakládání s radioaktivními odpady

1. Popis použitých zařízení a technologie,
2. údaje o původu, druhu, množství, radionuklidovém složení a aktivitě radioaktivních odpadů,
3. způsob sběru, třídění, skladování, zpracovávání, úprav a uložení radioaktivních odpadů,
4. předpokládané množství radionuklidů uvolňovaných do životního prostředí,
5. rozsah a způsob měření (program monitorování) a hodnocení ozáření zaměstnanců a osob a znečištění pracoviště a jeho okolí radionuklidy a ionizujícím zářením,
6. bezpečnostní rozbor,
7. vnitřní havarijní plán,
8. doklad o zvláštní odborné způsobilosti zaměstnanců a osob přímo řídících práce nebo vykonávajících další činnosti významné z hlediska radiační ochrany,
9. limity a podmínky bezpečného nakládání s radioaktivními odpady.

Dokumentaci uvedenou v bodech 5, 7 a 9 schvaluje Úřad.

K. Dokumentace pro povolení dovozu nebo vývozu jaderných položek nebo tranzitu jaderných materiálů a vybraných položek

- a. Pro jaderné materiály a vybrané položky
  1. při dovozu prohlášení uživatele o účelu využití, včetně jeho závazku umožnit uplatňování záruk, zajistit fyzickou ochranu, nepředávat a nevyvážet tyto položky bez písemného souhlasu Úřadu, v rozsahu vyplývajícím z mezinárodních smluv, dohod a úmluv, kterými je Česká republika vázána,
  2. při vývozu nebo průvozu záruka státu, do kterého se jaderné materiály nebo vybrané položky vyvážejí, v rozsahu podmínek vyplývajících z mezinárodních smluv, dohod a úmluv, kterými je Česká republika vázána.
- b. Pro položky dvojího použití

1. při dovozu prohlášení uživatele o účelu využití a závazek nevyvážet tyto položky bez písemného souhlasu Úřadu, v rozsahu podmínek vyplývajících z mezinárodních smluv, dohod a úmluv, kterými je Česká republika vázána,
2. při vývozu záruka konečného uživatele nebo státu, do kterého se položky dvojího použití vyvážejí, v rozsahu podmínek vyplývajících z mezinárodních smluv, dohod a úmluv, kterými je Česká republika vázána.

L. Dokumentace pro povolení nakládání s jadernými materiály

1. Účel, zdůvodnění a časový interval nakládání s jadernými materiály,
2. specifikaci druhu a množství jaderných materiálů, včetně jejich chemické a fyzikální formy a obohacení,
3. popis manipulací s jadernými materiály se zřetelem na možnosti vzniku jejich provozních ztrát či jejich spotřeby,
4. směrnice pro evidenci a kontrolu jaderných materiálů,
5. údaje nezbytné pro plnění podmínek vyplývajících z mezinárodních smluv, dohod a úmluv, kterými je Česká republika vázána v oblasti evidence a kontroly jaderných materiálů.

M. Dokumentace pro povolení přepravy jaderných materiálů a radioaktivních látek

1. Přepravní instrukce zahrnující specifikaci druhu přepravy a navrhovanou trasu včetně trasy záložní,
2. hodnocení rizik vyplývajících z povahy radioaktivního obsahu, způsobu přepravy a zvolené trasy,
3. havarijní řád,
4. způsob zajištění radiační ochrany při přepravě,
5. doklad o způsobilosti obsluhy dopravního prostředku k přepravě nebezpečného zboží, případně průkaz této způsobilosti podle zvláštního předpisu¹⁴⁾,
6. doklad způsobilosti dopravního prostředku, případně průkaz této způsobilosti podle zvláštního předpisu¹⁴⁾,
7. návrh na zařazení přepravovaných jaderných materiálů do příslušné kategorie z hlediska fyzické ochrany,
8. způsob zajištění fyzické ochrany přepravy,
9. průkaz shody obalových souborů s typovým schvalováním.

Dokumentaci uvedenou v bodech 3, 7 a 8 schvaluje Úřad.

N. Dokumentace pro povolení odborné přípravy vybraných pracovníků

1. Doklady dokumentující organizační a technickou způsobilost žadatele k přípravě vybraných pracovníků,
2. doklady dokumentující odbornou způsobilost zaměstnanců žadatele k přípravě vybraných pracovníků,
3. doklady dokumentující způsob přípravy vybraných pracovníků.

Dokumentaci uvedenou v bodě 3 schvaluje Úřad.

O. Dokumentace pro povolení zpětného dovozu radioaktivních odpadů vzniklých z materiálu vyvezeného z České republiky za účelem jeho zpracování (přepracování)

1. Doklad dokumentující původ, druh, fyzikální vlastnosti a chemické složení materiálu, který byl vyvezen a zpracován mimo území České republiky, spolu s dokladem o celkové hmotnosti tohoto materiálu,
2. doklad o fyzikálních vlastnostech dovážených radioaktivních odpadů a jejich chemickém složení spolu s dokladem o jejich celkové hmotnosti,
3. doklad o technologickém procesu, jakým byl vyvezený materiál zpracován (přepracován), spolu s materiálovou bilancí, která prokáže pravděpodobné množství radioaktivních odpadů, které může vzniknout z daného množství materiálu uvedeným technologickým procesem.

P. Dokumentace pro povolení mezinárodní přepravy radioaktivních odpadů

Údaje o žadateli o povolení přepravy, o druhu a způsobu přepravy předložené ve formuláři, jehož vzor stanoví prováděcí právní předpis.

R. Dokumentace pro povolení k provádění osobní dozimetrie a dalších služeb významných z hlediska radiační ochrany

1. popis služeb, které mají být poskytovány a jejich očekávaný rozsah,
2. popis připravenosti zařízení a personálu,
3. doklady prokazujícími zvláštní odbornou způsobilost k provádění služeb,
4. specifikace používaných metodik a postupů,
5. přehled přístrojového vybavení a jeho zajištění pro vykonávání navrhovaných služeb,
6. koncepce metrologického zabezpečení služeb.

Dokumentace uvedená pod body 4. až 6. se nepředkládá pro služby, které nejsou spojené s měřením a hodnocením ionizujícího záření nebo radionuklidů.

S. Dokumentace pro povolení přidávání radioaktivních látek do spotřebních výrobků při jejich výrobě nebo přípravě nebo k dovozu či vývozu takových výrobků

1. Zdůvodnění přínosu přidávání radioaktivních látek do výrobků,
2. radionuklidové složení a aktivity radionuklidů přidávané do jednotlivých výrobků,
3. celkový očekávaný objem výroby nebo dovozů,
4. návrh návodu na použití (pokynů pro bezpečné používání výrobků uživatelem),
5. koncepce likvidace použitých výrobků.

Vybraná ustanovení novel

Část druhá zákona č. 13/2002 Sb. PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

Čl.II

Prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po dni vyhlášení tohoto zákona pozbývají platnosti rozhodnutí orgánu hygienické služby, kterými se práce vykonávaná pracovníky kategorie A podle zákona č. 18/1997 Sb. , o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen "atomový zákon"), stanovila jako práce riziková.

Čl.III

1. Osoby, které vykonávají radiační činnosti upravené v čl. I tohoto zákona na základě povolení vydaného do 30. června 2002, jsou povinny přizpůsobit nejdéle do 30. června 2003 dokumentaci pro povolovanou činnost požadavkům podle čl. I bodu 10 a bodu 11, pokud jde o § 4 odst. 12. Platnost povolení vydaných podle § 9 odst. 1 písm. d) atomového zákona , s výjimkou povolení provozu jaderného zařízení, které bylo vydáno na základě dokumentace požadované podle bodu D.a) přílohy atomového zákona, a podle § 9 odst. 1 písm. i) atomového zákona , která nabyla právní moci do 30. června 2002, končí uplynutím doby, na kterou byla vydána, nejpozději však 30. června 2007.

2. Držitelé povolení, kteří tvoří rezervu na vyřazování z provozu a jejichž náklady na vyřazování z provozu přesáhnou 1 mld. Kč, jsou povinni pro zajištění požadavků uvedených v § 18 odst. 1 písm. h) atomového zákona zřídit vázaný účet do 6 měsíců od nabytí účinnosti tohoto článku tohoto zákona a peněžní prostředky ve výši rezervy vytvořené podle dosavadní právní úpravy převést na vázaný účet do 5 let od nabytí účinnosti tohoto článku tohoto zákona. Držitelé povolení, kteří po nabytí účinnosti tohoto článku tohoto zákona nemají povinnost rezervu tvořit, rezervu vytvořenou podle dosavadní právní úpravy zruší, a to jednu polovinu ve zdaňovacím období roku nabytí účinnosti tohoto článku tohoto zákona a druhou polovinu ve zdaňovacím období roku následujícího, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Čl.XII zákona č. 253/2005 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Státní odborný dozor nad bezpečností vyhrazených technických zařízení týkající se technických zařízení v jaderné energetice zahájený přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona podle zákona č. 174/1968 Sb ., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů, organizací státního odborného dozoru, dokončí Státní úřad pro jadernou bezpečnost.

2. Organizace vykonávající státní odborný dozor nad bezpečností vyhrazených technických zařízení v jaderné energetice předají dokumentaci vztahující se k oprávněním a

osvědčením podle bodu 1 Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost do 1 měsíce od nabytí účinnosti tohoto zákona.